

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 300 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen.

IETS OVER GETUIGENISSEN

FAS EST AB HOSTE DOCTER.

Hervormingen zijn op til zoowel wat het strafrecht als de strafvordering betreft. Onze wetgeving is reeds verouderd. Nieuwe begrippen banen zich een weg.

Het is niet onze bedoeling in een of ander betwist vraagstuk stelling te nemen, doch enkele beschouwingen ten beste te geven, naar aanleiding van de ervaring die wij opgedaan hebben voor de Duitsche Krijgsraden gedurende de oorlogsjaren 1914-1918 en 1940-1945.

Eedaflegging der getuigen

Voor onze rechtscolleges legt de getuige den eed af *vóór* zijn getuigenis, terwijl in het Duitsch recht de eedaflegging slechts *daarna* geschiedt.

Menigmaal, is ons gebleken hoezeer het Duitsch systeem de voorkeur verdient. Ieder practicus weet hoe moeilijk het is een getuige die eenmaal gesproken heeft op zijn verklaringen te doen terugkomen, al blijkt nog zoo zeer uit de debatten die hij zich vergist of dat hij liegt. Hij heeft eenmaal gezworen en nu durft hij er niets meer aan veranderen. Links van hem zit het O. M. dat hem kap toeroepen : *meineed*. Achter hem de raadsman van den betichte die het vervaarlijke woord *meineed* uitgalmt. Met schrik bevangen, het kan hem 5 jaar gevangenzitting kosten, ziet hij maar een uitweg : in zijn boosheid volharden, *perseverare diabolicum*.

Wanneer echter de eed wordt afgenomen na zijn verklaring, dan staat het hem steeds vrij

deze te herroepen of te wijzigen, zonder dat het hem eenig kwaad kan.

Hoe vaak hebben wij een dergelijk schouwspel bijgewoond ! Eén geval diene ter illustratie. De betichte haalde een alibi aan. Een getuige had verklaard hem ter plaatse gezien te hebben om 12 uur. Een andere getuige gewaagde van 1 uur. Een van de twee sprak dus niet de waarheid. De rechtbank liet beide getuigen nogmaals, doch te gelijk, verschijnen en toen hij — die we den getuige van 1 uur zullen noemen — uitlegde dat de feiten zich onmogelijk om 12 uur hadden kunnen afspelen, begon de getuige van 12 uur te twifelen, te aarzelen en ten slotte te verklaren dat hij zich mogelijk wel in het uur kon vergist hebben en dat hij dus zijn verklaring onder eede niet kon bevestigen. Resultaat : *vrijspreek*.

Hadden beide getuigen — uit vrees van een eventuele vervolging voor *meineed* — hun eerste verklaringen staande gehouden, dan zou het geheim nimmer kunnen opgelost worden.

In het Duitsche recht is dit meer van belang, daar de rechter zich steeds houdt aan beëdigde getuigenissen en hij haalt dit ook in zijn vonnissen aan.

Welke bedoeling heeft immers de wetgever met de eedaflegging ? Zooveel mogelijk achter de waarheid te komen en hierin kan hij geholpen worden door de wijziging die wij hier voorstaan.

Doch, een tweede opmerking heeft onze aandacht gaande gemaakt :

Geloofwaardigheid der getuigen

Vooraf zij gezegd dat voor de Deutsche Rechtbanken niet iedereen tot den eed wordt toegelaten. De eed wordt als een eer beschouwd. Wie geen eerbaar man is, dus niet geloofwaardig, mag wel een getuigenis afleggen, doch zijn verklaring wordt niet door zijn eed bevestigd.

Weer een geval ter illustratie dat verdere beschouwingen overbodig maakt.

Het was ons bekend dat de hoofdgetuige van de beschuldiging een boef was die minstens twintig veroordeelingen op zijn kerfstok had.

De zitting wordt geschorst. Een uur later komt het bericht dat onze bewering juist was. Het getuigenis wordt verworpen en de betichte vrijgesproken.

Bij ons is zulks onmogelijk. Het strafregister is geheim en zulks is ook verdedigbaar. Het is onduidelijk in een openbare zitting het verleden van een getuige op te rakelen. Doch waarom zou dit niet in afzonderlijke gevallen kunnen gebeuren, niet ter zitting doch in de raadkamer of met gesloten deuren, en dit op verzoek van

het Openbaar Ministerie of van de verdediging? De rechtbank kan dan het getuigenis verwerpen zonder opgave van redenen en zonder dit in het zittingsblad of in het vonnis te vermelden. Het spreekt vanzelf dat de Wet alle misbruiken zou moeten kunnen beteugelen.

Wij herhalen het. Wij beoogen alleen de waarheid te doen zegevieren. Hoe kan de Justitie gediend zijn met gezegden van lieden die herhaaldelijk voor diefstal, aftruggelarij, valsheid in geschriften en dergelijke misdrijven die een oneerlijk schepsel schetsen, veroordeeld werden? Hoe kan zulk een getuigenis opwegen tegen dat van een onbesproken man? Non est quantitas sed qualitas videnda, zei reeds de Romeinsche fabulist. Ook de Romeinsche jurist: Testimonia ponderantur, non numerantur.

Wij moeten buiten onze grenzen een blik werpen op hetgeen ons kan dienen. Ook in de angelsaksische landen zijn er verbeteringen voor onze stelsels te vinden, doch daarover hebben wij het thans niet.

W. THELEN.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

2de Kamer. — 6 Maart 1947.

Voorzitter : M. Wouters.
Raadsheer-Verslaggever : M. de Clippele.
Advocaat-Generaal : M. Colard.

I. STRAFVORDERING. — ART. 215 Wb. VAN STRAFVORDERING. — TENIETDOENING DOOR HET MILITAIR GERECHTSHOF VAN EEN VONNIS VAN DEN KRIJGSRAAD WEGENS ONWETTIGE SAMENSTELLING. — RECHT VAN HET MILITAIR GERECHTSHOF DE ZAAK AAN ZICH TE TREKKEN. II. STRAFVORDERING. — ARTT. 75 EN 155 Wb. VAN STRAFVORDERING. — BEWOORDINGEN VAN DEN EED. — VOORGESCHREVEN OP STRAF VAN NIETIGHEID.

I. Wanneer het militair gerechtshof het vonnis van den krijgsraad te niet doet wegens onwettige samenstelling en niet wegens onbevoegdheid van den krijgsraad, moet het ingevolge art. 215 Wb. van Strafvordering de zaak aan zich trekken en er ten gronde over beslissen. (1)

II. Het Wetboek van Strafvordering (artt. 75 en 155) bepaalt op straf van nietigheid, dat de getuigen den eed zullen afleggen « geheel » de waarheid te zeggen en niets dan de waarheid. Wanneer uit het zittingsblad van de terechtzitting blijkt, dat de getuigen den volgende eed hebben afgelegd: « ik zweer de waarheid te zeggen, niets dan de waarheid, zoo helpe mij God », voldoen deze bewoordingen niet aan de vereisten van de wet. (2)

Christiaens Carolus.

Gelet op de bestreden arresten gewezen door het Militair Gerechtshof, zetelende te Gent, te weten : het arrest van 18 Juli 1946 en het arrest van 22 October 1946;

Aangaande de voorziening gericht tegen het arrest, gewezen op 18 Juli 1946 :

Over het eenig middel : schending van art. 215 van het Wetboek van Strafvordering, doordat het Militair Gerechtshof, in dit voorbereidend arrest, na het vonnis a quo van 19 Maart 1946 te niet te hebben gedaan, uit hoofde van overtreding van art. 6 van het besluit-wet van 26 Mei 1944 en meer bepaald omdat de Krijgsraad niet wettig was gevormd, desondanks de zaak tot zich getrokken heeft, alhoewel het Militair Gerechtshof als rechter van beroep niet meer macht heeft dan de eerste rechter en zich had moeten onthouden waar de rechter zich moest onthouden, gezien voor de eerste rechter de zaak op onwettige wijze was aanhangig gemaakt en werd behandeld;

Overwegende, dat het Militair Gerechtshof de beslissing van den eersten rechter te niet heeft gedaan omdat de Krijgsraad niet overeenkomstig de wet gevormd was;

Waaruit volgt, dat die te niet verklaring niet uitgesproken zijnde wegens onbevoegdheid van den eersten rechter, het Hof artikel 215 van het Wetboek van Strafvordering moest toepassen;

Dat derhalve het middel in rechte ongegrond is;

En overwegende, dat de bestreden beslissing werd geveld op een rechtspleging, waarin de substantieele

of op straf van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nageleefd;

Aangaande de voorziening gericht tegen het arrest gewezen op 22 October 1946 :

Over het derde middel : schending van art. 75 en 155 van het Wetboek van Strafvordering en art. 11 van het Koninklijk Besluit van 18 September 1894, doordat de getuigen onderhoord door het Militair Gerechtshof ter terechtzitting van 16 October 1946, blijkens het zittingsblad den wettelijken eed niet hebben afgelegd « geheel » de waarheid te zeggen;

Overwegende, dat het blijkt uit het zittingsblad van de terechtzitting van 16 October 1946, dat de getuigen den volgenden eed afgelegd hebben : « Ik zweer de waarheid te zeggen, niets anders dan de waarheid, zoo helpe mij God »;

Overwegende, dat de bewoordingen van den aldus afgelegden eed niet voldoen aan de vereisten van de wet; dat de artikelen 155, 189, 317 van het Wetboek van Strafvordering, op straf van nietigheid voorschrijven, dat de getuigen den eed zullen afleggen « geheel » de waarheid te zeggen en niets anders dan de waarheid ;

Dat de nietigheid van den eed het onderzoek ter terechtzitting nietig maakt, alsook de beslissing gesteund op dit onderzoek;

Waaruit volgt dat het arrest de in het middel en de hierboven aangehaalde wetsbepalingen geschonden heeft;

En overwegende, dat de verbreking hierna uitgesproken, het onderzoek overbodig maakt van de twee andere in de memorie ingeroepen middelen;

Om die redenen :

Verwerpt de voorziening gericht tegen het arrest gewezen op 15 Juli 1946;

Verbrekt het arrest gewezen op 22 October 1946;

Beveelt dat onderhavig arrest zal overgeschreven worden op de registers van het Militair Gerechtshof te Gent en dat melding er van zal gedaan worden op den kant van het vernietigd arrest van 22 October 1946;

Veroordeelt aanlegger tot de helft der kosten, de andere helft ten laste blijvende van den Staat;

Verwijst de zaak naar het Militair Gerechtshof anders samengesteld.

(1) Zie Hof van Verbreking, 30 September 1946, R.W. 1946, 154. Vgl. G. Schuind: *Traité pratique de droit criminel*. Derde uitgave. 1942, II, 354-358; J. Simon en P. De Beus: *Strafwetboek. Wetboek van Strafvordering*. Derde uitgave. 1942, 268-269.

(2) Het zittingsblad moet de bewoordingen van den eed volledig vermelden. Vgl. J. Simon en P. De Beus: *Strafwetboek. Wetboek van strafvordering*. Derde uitgave. 1942, nota's onder art. 155. Wb. van Strafvordering.

HOF VAN VERBREKING

2de Kamer. — 6 Mei 1946.

Voorzitter: M. Fauquel.

Raadsheer-verslaggever: M. de Clippele.

Eerste Advocaat-Generaal: M. Hayoit de Termicourt.

I. BEVOEGDHEID EN AANLEG. — BESLUIT VAN 18 NOVEMBER 1940 GEWIJZIGD DOOR BESLUIT VAN 19 MAART 1943. — TIJDELIJKE UITOEFENING DER MILITAIRE RECHTSMACHT DOOR DE CORRECTIO-

NEELE KAMERS DER RECHTBANKEN VAN EERSTEN AANLEG.

II. MIDDELEN TOT VERBREKING. — SAMENSTELLING DER CORRECTIONEELE KAMER UIT EEN RECHTER IN PLAATS VAN DRIE. — MIDDEL VOOR DE EERSTE MAAL VOOR HET HOF VAN VERBREKING OPGEWORPEN. — NIET ONTVANKELIJK.

I. *Het besluit van 19 Maart 1943, dat het besluit van 18 November 1940 heeft gewijzigd, bepaalt, dat de ambtsverrichtingen van de militaire rechtsmacht uitgeoefend worden door de « correctioneele kamers » der rechtbanken van eersten aanleg en niet enkel meer door de kamers, samengesteld uit drie rechters dezer rechtbanken.*

II. *Op grond van de wet van 25 October 1919 (eenig artikel, par. IX) volgt, dat het rechtsmiddel, waarbij beschuldigde staande houdt, dat zij door een kamer bestaande uit drie rechters der correctioneele rechtbank en niet door een kamer bestaande uit één rechter behoorde te worden gevonnist, niet voor de eerste maal voor het Hof van Verbreking mag opgeworpen worden.*

Mennebo Alice.

Gelet op het bestreden arrest d.d. 28 Februari 1946 van het Hof van Beroep te Gent;

Over het eenig middel : schending van de besluitwet van 17 December 1942, art. 121bis van het Strafwetboek, wet van 19 Juli 1934, de besluitwet van 12 November 1940;

daar het bestreden arrest een vonnis bevestigt d.d. 20 Februari 1944 van den alleenzetelenden rechter, die als alleenzetelende rechter onbevoegd was, vermits hij, na de telastlegging van smaad omgezet te hebben in deze van aanklacht aan den vijand, nieuwe telastlegging, voor dewelke beklaagde weliswaar verklaard heeft vrijwillig te willen verschijnen, niettemin tot plicht had zijn bevoegdheid na te gaan, omdat de bevoegdheid een vraag is van openbare orde;

daar immers een alleenzetelende rechter onbevoegd was, vermits de nieuwe telastlegging van de misdaad voorzien bij artikel 121bis van het Strafwetboek, gewijzigd bij de besluitwet van 17 December 1942 (dus voor de feiten, gepleegd op 19 Januari 1944) moest beoordeeld worden luidens de wet van 19 Juli 1934 door de Krijgsraden, Krijgsraden wier bevoegdheid bij besluit van 19 November 1940 overgemaakt was, voor den duur van den oorlog, aan de correctioneele rechtbanken, kamers van drie rechters;

Overwegende, dat het besluit d.d. 19 Maart 1943, hetwelk het besluit van 19 November 1940, in het middel aangeduid, heeft gewijzigd en in werking was op den dag waarop het feit ten laste van de aanlegster weerhouden werd gepleegd, bepaalt dat de ambtsverrichtingen van de militaire rechtsmacht uitgeoefend worden door « de correctioneele kamers » der rechtbanken van eersten aanleg en niet enkel meer door de kamers met drie rechters dezer rechtbanken;

Overwegende, dat uit aan het Hof voorgelegde stukken geenszins blijkt dat de aanlegster vóór den rechter over den grond zou staande gehouden hebben dat zij door een kamer met drie rechters der correctioneele rechtbank behoorde gevonnist te worden;

Dat uit éénig artikel § IX der wet d.d. 25 October 1919 volgt, dat dit rechtsmiddel niet voor de eerste maal vóór het Hof van Verbreking kan opgeworpen worden;

Overwegende, dat de substantieele of op straf van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nageleefd en dat de uitgesproken veroordeelingen overeenkomstig de wet zijn;

Om die redenen :

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt de aanlegster tot de kosten.

HOF VAN BEROEP TE GENT

Kamer van Inbeschuldigingstelling. — 3 Dec. 1946.

Voorzitter : M. Verbeke.

Raadsheren : MM. Maraite en Belpaire.

Advocaat-Generaal : M. Lepage.

Pleiter : Mr De Val.

I. AMNESTIE. — BESLUITWET VAN 20 SEPTEMBER 1945. — CRIMINEELE VEROORDEELING WEGENS MISDRIJVEN BEGAAN NA HET PLEGEN VAN ANDERE ONDER DE AMNESTIE VALLENDE FEITEN. — GEEN TOEPASSING VAN ART. 8, a DER BESLUITWET VAN 20 SEPTEMBER 1945.

II. AMNESTIE. — BESLUITWET VAN 20 SEPTEMBER 1945. — UITDOOVIING DER PUBLIEKE VORDERING DOOR AMNESTIE ONDER VOORBEHOUD DER TOEPASSING VAN ARTT. 8 EN 9 DER BESLUITWET VAN 20 SEPTEMBER 1945. — VOORBEHOUD NIET AANVAARDBAAR.

I. De bepaling van art. 8, a der Besluitwet van 20 September 1945 (inhoudende dat van de amnestie zijn uitgesloten de personen tot een crimineele straf veroordeeld) moet niet worden toegepast, wanneer de crimineele veroordeeling betrekking heeft op misdrijven, die gepleegd werden na de andere onder de amnestiemaatregelen vallende strafbare feiten. (1)

II. De rechter kan niet beslissen, dat de publieke vordering door amnestie is uitgedoofd onder voorbehoud der toepassing van artt. 8 en 9 der B.W. van 20 September 1945. Het behoort inderdaad niet aan den rechter een voorlopig karakter te geven aan de eindbeslissing, die hij in zake amnestie treft. Zijn beslissing kan niet hervormd of ingetrokken worden, zelfs wanneer later mocht blijken, dat de verdachte, die de amnestie verkregen heeft, niet in de voorwaarden verkeerde, om van de gunst der amnestie te genieten. (2)

O. M. t / Dupont A. A., Dupont M. TH., Dupont A. M. A. en Van Poucke A.

De Procureur-generaal bij het Hof van Beroep te Gent;

Gezien de stukken der strafrechtspleging in de zaak van :

1° Dupont Alphonse Achille, ijzerwegbediende, geboren te Lendelede den 6 Juni 1889, gehuisvest te Moorsele, Roeselarestraat, 86;

2° Dupont Michel Theopheel, stoker, geboren te Moorsele, den 6 December 1912, er gehuisvest, Overheule, n° 586;

3° Dupont Albert Michel André, houtbewerker, werkman, geboren te Moorsele, den 27 Juli 1916, wonende te Moorsele, Roeselarestraat, 86;

4° Van Poucke Angèle, huishoudster, geboren te Aardooie, den 20 September 1904, gehuisvest te Roeselare, Aardooiesteenweg, 141;

Verdacht van : te Moorsele, den 4 September 1944 :

Als daders van de misdrijven om ze te hebben uitgevoerd of om tot de uitvoering er van rechtstreeks te hebben medegewerkt of om door bedreigingen, misbruik van gezag of van macht, misdadige kuiperijen of arglistigheden rechtstreeks tot deze misdrijven te hebben aangezet;

A. — 60 kgr. gezouten varkensvleesch, 3 kgr. boter, 20 eieren, 5 brooden, gesteriliseerd vleesch, 375 kgr. tarwe, 12 kgr. smout, 1 doos sigaren, 30 kgr. tabak, in baal en 500 fr. en 5 fietsen, welke hun niet toebehoorden bedrieglijk te hebben weggenomen ten nadeele van Ide Cyriel, dit met behulp van geweld of bedreiging in een bewoond huis of in zijn aanhoorigheden, met gebruik of vertoon van wapenen (471 SWB.);

B. — Minstens, voornoemde eet- en rookwaren en geld en fietsen met behulp van geweld of bedreigingen te hebben afgeperst ten nadeele van Ide Cyriel (470 SWB.);

C. — Met samenhang, zonder een bevel van de overheid en buiten de gevallen waarin de wet toelaat in de woning van private personen tegen hun wil te treden, het huis door Ide Cyriel bewoond of zijne aanhoorigheden te zijn binnengetreden met behulp van bedreigingen of gewelddaden tegen personen (439 SWB.);

Gezien de beschikking der raadkamer der rechtbank van eersten aanleg te Kortrijk dd. 31/8/45;

Overwegende dat er genoegzame bezwaren voorhanden zijn hoofdens de verdenking zooals hierboven omschreven;

Overwegende dat de feiten voorzien sub. litt. A en B voorzien en beteugeld worden met crimineele straffen ingevolge art. 470, 471 van het SWB;

Overwegende dat er verzachtende omstandigheden voorhanden zijn in hoofde der verdachten spruitende uit de afwezigheid op het oogenblik der feiten van vroegere veroordeelingen tot crimineele straffen;

Overwegende dat de feiten voorzien sub. litt. C, voorzien en beteugeld worden met correctionele straffen ingevolge art. 439 van het SWB;

Overwegende wat tweede en derde verdachte betreft, moest de verdenking bewezen zijn er slechts correctionele straffen dienen toegespast die de twee jaar gevangenisstraf niet te boven gaan;

Gelet op artikelen 461, 470, 471, 439 van het strafwetboek, 217 en volgende van het wetboek van strafvordering, de wet van 20 September 1945, der wet van 4 Oktober 1867, zooals gewijzigd, de wet van 15 Juni 1935;

Vordert dat het aan het Hof, Kamer van Inbeschuldigingstelling behage, de beschikking der Raadkamer der rechtbank van eersten aanleg te Kortrijk dd. 31 Augustus 1945, te niet te doen en beslissend met eenparigheid van stemmen de eerste en vierde verdachte te verwijzen naar de correctionele rechtbank te Kortrijk hoofdens verdenkingen A, B en C;

Vaststellen dat de publieke vordering door amnestie uitgedoofd is, wat tweede en derde verdachten

betreft, onder voorbehoud der toepassing van art. 8b en C van art. 9 der besluitwet van 20 September 1945 moesten betrokkenen door een der bij deze schikkingen voorziene maatregel getroffen worden;

Gedaan op het Parket-generaal te Gent, den 26 October 1946;

De Procureur-generaal
get. F. Lepage.

Het Hof;

Gelet op art. 24 der wet van 15 Juni 1935;

Gezien de stukken der strafrechtspleging ten laste van de vier verdachten, Dupont Alphonse, Dupont Michel, Dupont Albert en Van Poucke Angèle, verdacht van zich den 4 September 1944, plichtig te hebben gemaakt aan misdrijven voorzien door art. 461, 470, 471 en 439 van het S.W.B.;

Gezien het rekwisitorium van den Heer Procureur-generaal dd. 26-10-46;

Overwegende dat er ter zake, in hoofde van de vier verdachten verzachtende omstandigheden voorhanden zijn spruitende uit de afwezigheid op het oogenblik der feiten, van vroegere veroordeelingen tot crimineele straffen;

Overwegende dienvolgens, dat moesten de ten laste van de vier verdachten gelegde feiten opgesomd in voormeld rekwisitorium onder letters A, B en C bewezen zijn er slechts, gelet op den aard dezer feiten zooals op hoogerbedoelde verzachtende omstandigheden correctionele straffen zouden dienen uitgesproken die de twee jaar gevangenisstraf niet zouden te boven gaan;

Overwegende dat wat de eerste en vierde verdachte aangaat, er geen aanleiding bestaat de beschikkingen van artikel 8 par a, der Besluitwet van 20 September 1945 toe te passen om reden dat zij op 28 Maart 1946 door het Assisenhof te Brugge respectievelijk eene veroordeeling tot vijftien en twaalf jaar dwangarbeid hebben opgelopen, vermits de feiten die aanleiding tot die veroordeeling hebben gegeven, op 7-8 October 1944 begaan, van latere dagteekening zijn dan deze, op 4 September 1944 gepleegd die het voorwerp zijn van de onderhavige instantie;

Overwegende dat insgelijks het niet past aan den Heer Procureur-generaal akte te verleen van het door hem aangevraagde voorbehoud;

Overwegende inderdaad dat het aan den rechter niet behoort een voorloopig karakter in te prenten aan de eindbeslissing die hij in zake amnestie verleent; dat zijne beslissing door hem niet kan hervormd of ingetrokken worden zelfs in het geval dat later het vastgesteld zou moeten worden dat de verdachte die amnestie verkregen heeft de voorwaarden niet vereenigde om de gunst der amnestie te genieten;

Om deze redenen,

Het Hof;

Gehoord den heer Advocaat-generaal Lepage in zijne vordering zooals verdachten in hunne verweermiddelen;

Gelet op artikelen 461, 470, 471, 439 van het Strafwetboek, 217 en volgende van het Wetboek van Strafvordering, de Besluitwet van 20 September 1945, de wet van 4 October 1867 zooals gewijzigd; Doet de beschikking der Raadkamer der Recht-

bank van Kortrijk dd. 31 Augustus 1945 te niet en beslissende met eenparigheid van stemmen, kent aan de vier verdachten hooger gemelde verzachtende omstandigheden toe; stelt daarna vast dat, wat de vier verdachten betreft, de publieke vordering door amnestie uitgedoofd is;

Kosten ten laste van den Staat.

(1) De eerste en vierde in deze zaak betrokkene verdachten hadden, op 28 Maart 1946, een veroordeeling tot dwangarbeid opgelopen welke uitgesproken werd door het Hof van Assisen van West Vlaanderen. Naar aanleiding daarvan meende het Openbaar Ministerie dat er, wat die veroordeelden betreft, ter zake geen aanleiding bestond tot toepassing van de amnestie-wet.

Alhoewel bedoeld arrest het niet uitdrukkelijk vermeldt, moet men er uit afleiden dat, naar de meening van het Hof, de uitsluiting van de amnestie voorzien bij art. 8 a van de Besluitwet van 20 September 1945 slechts betrekking heeft op deze personen die reeds een crimineele straf opgelopen hebben op het oogenblik dat zij zich plichtig maken aan feiten die, buiten deze omstandigheid, onder de toepassing zouden vallen van de aangehaalde Besluitwet.

Gelet op de zeer uiteenlopende interpretatie der bepaling van art. 8 a der Besluitwet d.d. 20 September 1946, had men met belangstelling kennis genomen der redenen die de zienswijze van het Hof gestaafd hebben.

(2) Het is eveneens opmerkenswaardig dat, in zijn arrest, het Hof eenig voorbehoud weigert nopens de omstandigheden bepaald in art. 11 der Besluitwet van 20 September 1946.

F. L.

KRIJGSHOF TE LUIK

Nederlandsche Kamer. — 8 Januari 1947.

Voorzitter : M. G. Neven.

Leden : M.M. Lambert, Réard, Jacobs, Dardenne.

Subst. Auditeur-Generaal : M. Glénisson.

Pleiters : Mrs A. Aerts (Balie Hasselt), Thoné en Janssen (Balie Tongeren).

I. STRAFRECHT. — ART. 118bis. — LIDMAATSCHAP LUITENANT DEWINDEKRING.

II. EPURATIE. — LIDMAATSCHAP LUITENANT DEWINDEKRING. — TOEPASSING DER BESLUITWET VAN 19 SEPTEMBER 1945.

I. *Het lidmaatschap van den « Luitenant Dewindekring », waardoor 's vijands politiek en plannen in de hand werden gewerkt, valt niet onder toepassing van art. 118bis S.W.B., wanneer uit de omstandigheden blijkt, dat kwaad opzet niet aanwezig is. Het door art. 118bis (oud) S.W.B. vereischte kwaad opzet is niet voldoende bewezen, wanneer uit de omstandigheden slechts kan afgeleid worden, dat de beschuldigde, onder invloed van drogredenen, alleen één doel, nl. naar huis te worden gezonden, beoogde.*

De eenvoudige toetreding tot den « Luitenant Dewindekring » — zonder dat enige activiteit in den schoot van dit organisme wordt telastgelegd — valt niet onder de bepaling van art. 118bis : deel genomen te hebben aan het vervormen door den vijand van wettelijke instellingen of inrichtingen, de getrouwheid der burgers jegens den koning of den staat aan het wankelen te hebben gebracht.

II. *De toetreding tot den « Luitenant Dewindekring », zijnde een partij, beweging of organisme van politieke of cultureelen aard, terwijl het algemeen bekend was, dat die partij, beweging of organisme de politiek, de propaganda of de plannen van den vijand in de hand werkte — kan aanleiding geven tot toepassing van art. 2 der Besluitwet van 19 September 1945.*

O. M. t / Gee'en, Manteleers, Lambie en Massar.

Allen verdacht van in Duitschland, en in België; nl. *de eerste*, te Genk, *de tweede*, te Rekem, *de derde*, te Sluizen en Deurne, *de vierde*, te Tongeren, allen :

I. — Tusschen 10 Mei 1940 en 29 Januari 1943;

Deelgenomen te hebben aan het vervormen door den vijand van wettelijke instellingen of inrichtingen, de getrouwheid der burgers jegens den Koning en den Staat in oorlogstijd aan het wankelen te hebben gebracht of met een kwaad opzet 's vijands politiek of plannen in de hand te hebben gewerkt; nl. door lid geweest te zijn van den « De Windekring ». Art. 118bis gew. door art. I der wet van 19-7-1934;

II — Tusschen 28 Januari 1943 en September 1944;

A) Deelgenomen te hebben aan het vervormen door den vijand van wettelijke instellingen of inrichtingen, de trouw der burgers jegens den Koning en den Staat in oorlogstijd aan het wankelen te hebben gebracht of wetens 's vijands politiek of oogmerken te hebben gediend nl. als lid van den « De Windekring ». Art. 118bis SWB. gew. door art. 3 al. I der BW. van 17-12-1942;

B) Wetens een propaganda geleid door eenigerlei middel gevoerd, uitgelokt, geholpen of begunstigd te hebben, gericht tegen den weerstand, tegen den vijand of diens bondgenooten, of strekkende tot de onder litt. A. opgenoemde feiten, nl. als lid van « De Windekring ». Art. 118bis SWB. gew. door art. 118bis SWB. gew. door art. 3 al. 2 der BW. van 17-12-1942; met de omstandigheid dat de misdrijven onder I en II A en B begaan werden uit winstbejag; Art. 123ter SWB. gew. door art. I der wet van 19-7-1934 en 6° van het eenig art. der wet van 10-12-1937;

Gezien het beroep aangeteekend door de betichten Geelen M. en Manteleers R. den 26 Juli 1946;

Gezien het beroep aangeteekend door de betichten Lambie C. en Massar J. den 29 Juli 1946;

Gezien het beroep aangeteekend door den Heer Krijgsauditeur van Tongeren, den 29 Juli 1946 tegen de vier betichten;

Beroepen gericht tegen het vonnis uitgesproken op tegenspraak den 26 Juli 1946, door den Krijgsraad van Tongeren, welk vonnis onder aanhaling van artikelen :

I. — K. B. 26-8-1939; 1, 11, 21, 58 van de wet van 15 Juni 1899; 66 van de wet op de militie, de werving en de dienstverplichtingen; samengeschaald door K. B. van 15-2-1937; 181 van het Wetboek van rechtspleging bij de landmacht van 20-7-1814; 194 van het wetboek van Strafvordering; 1, 3 en 5 wet van 27-5-1870 inhoudende het militair strafwetboek; 7, 25, 26, 31, 79, 81 van het gewoon SWB.

II. — 18, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 41, 68 al. 1 van de wet van 15 Juni 1935; art. 1, 2, 3, 1° lid, 5, 6, 8, 10 en 12 van de BW. van 26 Mei 1944 betreffende de bevoegdheid en de rechtspleging inzake misdaden en wanbedrijven tegen de veiligheid van den Staat; de wet van 19-7-1934; art. 123, 6° en 123 8° van het gewoon SWB. zijnde Art. 2/1° en 3° van de BW. van 6 Mei 1944 op het verval van nationaliteit, het verlies en de opschorsing van zekere rechten, wegens in tijd van oorlog, tegen de uitwendige veiligheid van den Staat bedreven misdrijven; de BW. van

18-9-1944 (Staatsblad n° 14 dd. 20-9-1944) en het Min. Besl. van 18-9-1944 (Staatsblad n° 17 dd. 23-9-1944) en het Min. Besl. van 18-9-1944 (Staatsblad n° 23 dd. 29-9-1944) art. 118bis S.W.B. gew. door art. 1 der wet van 15-7-1934;

Beslissende op tegenspraak en recht doende, zegt dat de beschuldiging vermeld onder n° 11 der dagvaarding wegvalt;

Verklaart hen tevens schuldig aan verraad;

Verklaart de vier beschuldigten plichtig aan het straffbare feit n° 1 der dagvaarding aangehaald;

Veroordeeld hen deswege ieder tot één jaar gevangenisstraf;

Stelt vast dat luidens art. 2 der BW. van 19-9-1945, de vier beschuldigten levenslang vervallen zijn van al de rechten voorzien bij art. 123 sexties van het SWB.;

Spreekt tegen hen de militaire afstraffing uit;

Verwijst hen ieder in een vierde der kosten berekend in het geheel op 409 frank;

Gehoord den Heer Voorzitter in zijn verslag;

Gezien het bestreden vonnis in dato 26 Juli 1946;

Overwegende dat de beroepen tijdig en regelmatig naar den vorm aangeteekend zijn geweest en dus ontvankelijk zijn;

Overwegende dat de betichtingen onder II A en B niet bewezen zijn;

Overwegende ten opzichte van de betichting I, dat het bewezen is, als gevolg van het onderzoek voor het Hof, dat de beschuldigten, krijgsgevangen officieren toegetreden zijn tot den Luitenant De-windekring en door onderteekening, de Statuten van dien kring aankleefden, inbegrepen de bijvoegsels van Februari 1941, waaruit duidelijk het anti-Belgisch en vijandig gezind karakter van den Kring bleek; dat zij zodoende 's vijands politiek gediend hebben;

Overwegende echter dat uit de omstandigheden, waarin zij handelden, niet blijkt dat zij dit met een kwaad opzet gedaan hebben; dat wanneer men die omstandigheden nagaat, er uit dient afgeleid dat zij, onder den invloed van drogredenen, slechts een doel beoogden, te weten naar huis gezonden te worden, hetgeen ontoereikend voorkomt een kwaad opzet uit te maken;

Overwegende dat, door hunne enkele toetreding tot een kring, de vier beschuldigten ook niet deelgenomen hebben aan het vervormen door den vijand van wettelijke instellingen of inrichtingen, noch dat zij de getrouwheid der burgers jegens den Koning en den Staat in oorlogstijd aan het wankelen hebben gebracht; dat immers geen de minste activiteit in den schoot van den « De Windekring » ten hunne laste wordt gelegd;

Overwegende niettemin dat door hun houding de vier beschuldigten hunne eer van officier verpand hebben, hetgeen het treffen van tuchtmaatregelen tegen hen verrechtvaardigt;

Overwegende dat het Openbaar Ministerie tegen de vier beschuldigten de toepassing vordert van de Besluitwet van 19 September 1945;

Overwegende dat Geelen en Lambie actief medegewerkt hebben met den weerstand en dat gelet op de vaderlandsche daden die zij gesteld hebben er geen aanleiding bestaat ze te ontzetten van de rechten in artikel 123 sexties opgesomd;

Overwegende dat Manteleers en Massar het kwade door hen gesticht niet goedge maakt hebben door positieve daden ten bate van hun vaderland; dat zij toegetreden zijn tot den luitenant De Windekring, zijnde een partij, beweging of organisme van politieke of kultureelen aard, terwijl het algemeen bekend was dat die partijen, bewegingen of organismen de politiek, de propaganda of de plannen van den vijand in de hand werkten; dat zij dus krachtens art. 2 van de Besluitwet van 19 September 1945 vervallen dienen verklaard van de rechten voorzien bij art. 123 sexties van het wetboek van Strafrecht;

Het Hof, bij toepassing der wetsbepalingen in het bestreden vonnis aangehaald behalve van art. 1, 3 en 5 der wet van 27-5-1870; 7, 25, 26, 31, 79, 81 en 118bis van het gewoon strafwetboek, en bij toepassing van art. 24 der wet van 15-6-1935 en de wet van 19 September 1945, ter zitting aangeduid door den Heer Voorzitter;

Naar bescheiden beslissende en in afwezigheid van eersten betichte Geelen en in tegenwoordigheid van de overige betichten uitsprekende;

Ontvangt de beroepen en het vonnis wijzigende; Spreekt de vier beschuldigen vrij;

Verklaart Manteleers en Massar levenslang vervallen van de rechten voorzien bij art. 123 sexties van het wetboek van strafrecht;

Veroordeelt Manteleers en Massar ieder tot een vierde der kosten van beide instanties berekend in het geheel op 1020 frank;

Laat de overige kosten ten laste van den Staat.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

Kortgeding. — 26 November 1945.

Voorzitter : M. Axters.

O. M. : M. E. Bonte.

Pleiters : Mrs Ancot en Claeys.

I. BESLUITWET VAN 17 JANUARI 1945. — IN BEWARINGSTELLING DER GOEDEREN WEGENS MISDRIJVEN TEGEN DE UITWENDIGE VEILIGHEID VAN DEN STAAT. — VOORWAARDEN.

II. STRAFVORDERING. — TELASTLEGGING. — BEGRIP VOLGENS DE BESLUITWET VAN 17 JANUARI 1945.

III. BURGERLIJKE PROCEDURE. — ART. 188 Wb. v. B. Pr. — MEDEDEELING VAN STUKKEN. — DOSSIER VAN KRIJGSGERECHT. — ALLEEN MEDEDEELBAAR MET TOELATING VAN DEN AUDITEUR-GENERAAL.

I. De besluitwet van 17 Januari 1945 (art. 1) bepaalt, dat alle goederen welke het eigendom zijn van personen, aan wie een misdrijf tegen de uitwendige veiligheid van den staat wordt ten laste gelegd of die er voor veroordeeld zijn, in bewaring worden gesteld. (1)

II. De wetgever heeft, luidens het verslag aan den Regent ter inleiding van de Besluitwet van 17 Januari 1945, de in bewaringstelling der goederen gelast om te voorkomen dat « zij aan wie misdaden of wanbedrijven tegen de uitwendige veiligheid van den Staat zijn ten laste gelegd en, uit dien hoofde, geld-

boeten, schadevergoedingen, of belastingen aan den Staat kunnen te betalen hebben, het er zouden op aanleggen zich insolvent te maken. » Hieruit moet worden afgeleid, dat de wetgever met het woord « telastlegging » zeker niet bedoeld heeft de verzending voor den Krijgsraad op het einde van het onderzoek, daar de verdachte intusschen tijd te over zou gehad hebben om zich insolvent te maken, wat de wetgever juist heeft willen verhinderen.

Onder « telastlegging » kan evenmin worden begrepen de aanklacht door een particulier tegen iemand gericht noch het daarop volgend of het van ambtswege ingesteld vooronderzoek, daar anders te veel personen ten onrechte het voorwerp van dezen maatregel zouden worden.

De telastlegging, in den zin van de Besluitwet van 17 Januari 1945, bestaat wanneer de verdachte in deze hoedanigheid door den krijgsauditeur of een zijner substituten of in hun opdracht door een ondergeschikte ondervraagd wordt en uit deze ondervraging blijkt, dat hem een bepaald misdrijf tegen de uitwendige veiligheid van den staat wordt aangewezen. (2)

III. Indien, luidens art. 188 van het Wb. van Burgerlijke Procedure, alle stukken aan de tegenpartij moeten medegedeeld worden vooraleer er gebruik van te maken, geldt zulks niet voor een dossier van het krijgsgerecht. Art. 93 van de wet van 15 Juni 1899 betreffende de militaire strafvordering bepaalt, dat alleen de Auditeur-Generaal de toelating kan verleen om gerechtelijke stukken mede te deelen aan andere personen dan deze vermeld in art. 92 (nl. aan de commandanten-generaal, aan de korpsoversten, aan zijn collega's en aan de burgerlijke magistraten).

Ph. Cliteur t / Dienst der Sekwesters en
Procureur des Konings.

Gezien de dagvaarding in kortgeding, in het Nederlandsch opgesteld, geschreven op zegel van 5,— frank, geboekt en op 12 Juli 1945 door de deurwaarders Rosseneu, te Brugge, en Monballiu, te Brussel, beteekend;

Gezien de andere stukken van het geding;

Gehoord in het Nederlandsch den heer Eugene Bonte en in het Fransch Mrs Ancot en Adolf Claeys in hunne middelen en besluiten;

Gelet op de schikkingen van artikelen 2, 34, 36, 37, 41 en 64 der wet van 15 Juni 1936 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Overwegende, dat de Dienst van het Sekwester, gehecht aan het Ministerie van Financiën, in het Staatsblad van 28 Juni 1945 bekend maakte dat, op grond van de besluitwet van 17 Januari 1945, de goederen van den aanlegger sinds 16 Maart 1945 onder sekwester werden geplaatst; dat de aanlegger voorhoudt dat dit sekwester wederrechtelijk is en, bij hoogdringendheid, de opheffing van dezen maatregel vordert;

Overwegende, dat uit de voorgelegde bescheiden blijkt, dat dit sekwester gegrond is op artikel 1 van voornoemde besluitwet, waarbij alle goederen, welke het eigendom zijn van personen aan wie een misdrijf of een wanbedrijf tegen de uitwendige veiligheid van den Staat wordt ten laste gelegd of die er voor veroordeeld zijn, onder sekwester zijn gesteld; dat deze wet echter geen verhaal tegen dit sekwester voorziet, wel tegen het sekwester op grond van artikel 2 voor den Voorzitter van de Rechtbank, op verzoek van den heer Procureur des

Konings of van den Krijgsauditeur, uitgesproken; dat de huidige vordering dan ook ingesteld is op grond van de artikelen 806 en volgende van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging; dat men zich te vergeefs afvraagt wat het Openbaar Ministerie, dat bij deze sekwestratie geenszins tusschenkwam, in deze zaak te verrichten heeft;

Overwegende, dat de Dienst van het Sekwester voorhoudt, dat blijkt uit eene mededeeling van het Krijgsauditoraat van Ieper, dagteekenend van 16 Maart 1945, dat de aanlegger beschuldigd wordt van inbreuk op artikel 115 van het Strafwetboek, door aan de vijanden van den Staat hulp in soldaten, mannen, geld, levensmiddelen, wapens of munitie verschaft te hebben;

Overwegende dat de aanlegger geenszins loochent dat tegen hem een onderzoek werd ingesteld door het Krijgsauditoraat van Brugge, waarbij een deskundige werd aangesteld om zijne boekhouding na te gaan en hij zelf aan eene ondervraging werd onderworpen; dat hij echter voorhoudt dat deze verrichtingen ten titel van louter vooronderzoek, zonder eenige telastlegging, geschied zijn;

Overwegende, dat de Wetgever, luidens het Verslag aan den Regent ter inleiding van de besluitwet van 17 Januari 1945, deze sekwestratie der goederen heeft ingesteld om te voorkomen dat « zij aan wie misdaden of wanbedrijven tegen de uitwendige veiligheid van den Staat zijn ten laste gelegd en, uit dien hoofde, geldboeten, schadevergoedingen of belastingen aan den Staat kunnen te betalen hebben, het er zouden op aanleggen zich insolvent te maken »; dat hieruit volgt dat de wetgever door het woord « telastlegging » zeker niet bedoeld heeft de verzending vóór den Krijgsraad op het einde van het onderzoek, daar de verdachte intusschen tijd te over zou gehad hebben om zich insolvent te maken, wat de wetgever juist heeft willen verhinderen; dat evenmin hierdoor kan verstaan worden de aanklacht door een particulier tegen iemand gericht, noch het daaropvolgend of het van ambtswege ingesteld vooronderzoek, daar anders te veel personen ten onrechte het voorwerp van dezen bewarende maatregel zouden worden; dat de telastlegging, in den zin van de besluitwet van 17 Januari 1945 geschiedt bij de eerste ondervraging van den verdachte in deze hoedanigheid, door den Krijgsauditeur of een zijner substituten zelf of in hunne opdracht door een ondergeschikte. waaruit blijkt dat eene bepaalde misdaad of wanbedrijf aan den verdachte wordt aangewreven;

Overwegende, dat de aanlegger voorhoudt dat hem geen enkel stuk door de gedaagden werd voorgelegd, waaruit de te lastlegging zou blijken: dat de mededeeling van het Krijgsauditoraat van Ieper aan den Dienst van het Sekwester hiervoor niet kan doorgaan, zooveel te meer dat aldaar geen onderzoek tegen den aanlegger gaande is, maar wel in het Krijgsauditoraat te Brugge;

Overwegende, dat alleen de voorlegging der ondervraging van den aanlegger, door deze bekend, doch waarvan hij het karakter en den inhoud schijnt vergeten te hebben, de wettelijkheid van het sekwester kan bewijzen; dat de heer Procureur des Konings de gansche bundel van het Krijgsauditoraat

in mededeeling heeft bekomen en ter tafel van de Rechtbank heeft neergelegd; dat echter deze bescheiden aan de tegenpartij niet werden medegedeeld, zoodat de aanlegger voorhoudt dat het bevijs der telastlegging niet is geleverd;

Overwegende, dat zoo luidens artikel 188 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging, alle stukken aan de tegenpartij moeten medegedeeld worden, vooraleer er gebruik van te maken, dit niet het geval is wanneer het een strafbundel van het Krijgsrecht betreft; dat immers luidens artikel 93 der wet van 15 Juni 1899 op de militaire strafvordering, alleen de Auditeur-Generaal toelating kan verleenen gerechtelijke stukken aan andere personen mede te deelen dan deze vermeld in artikel 92; dat het derhalve buiten de bevoegdheid van den rechter in kortgeding valt de voorbrenging van een bundel van het Krijgsrecht ter bezichtiging der partijen te bevelen, al staat het den rechter vrij er zelf kennis van te nemen ten einde zijn eigen oordeel toe te lichten (Kortrijk, 10 Mei 1890, pas. 1891, III, 72);

Overwegende, dat uit het proces-verbaal van ondervraging van 29 Mei 1945 blijkt, dat de aanlegger als verdachte onderhoord werd door den substituut Krijgsauditeur in persoon, over handelingen welke in strijd zijn met art. 115 van het Strafwetboek; dat dan ook dient aangenomen dat vanaf dit oogenblik de telastlegging bestond, dewelke naar luid van artikel 1 van de besluitwet van 17 Januari 1945, het sekwester wettigt; dat evenwel het sekwester werd gelegd vanaf 16 Maart 1945, wanneer de telastlegging nog niet bestond, al werd het slechts bekend gemaakt in het Staatsblad van 28 Juni daaropvolgende;

Overwegende, dat hieruit volgt, dat op den dag der onderhavige dagvaarding, hetzij op 12 Juli 1945, de sekwestratie der goederen van den aanlegger wettig was en derhalve de gevorderde opheffing ervan niet kan toegestaan worden;

Om deze redenen :

Wij, Jozef Axters, rechter in de Rechtbank van eersten aanleg van het arrondissement Brugge, zetelende in kortgeding bij wettig belet van den heer Voorzitter, de heeren onder-voorzitters en rechters ouder in rang, wijzende op tegenspraak en in eersten aanleg, alle andere meeromvattende besluiten verwerpende, verklaren de vordering voor zooveel ingesteld tegen eerste gedaagde, niet gegrond, dienvolgens wijzen ze af en veroordeelen den aanlegger tot de kosten.

(1) In het verslag van de *Nederlandsche Juristenvereniging* over de Nederlandsche Rechtstaal wordt voorgesteld de woorden *sequestratie* en *sequestreeren* te vervangen door *in bewaringstelling* en *in bewaring stellen* (De Nederlandsche Rechtstaal, 1916, II, 103) Vgl. P. Bellefroid: *Dictionnaire Français - Néerlandais des Termes de Droit*, 3de uitgave, 1930, 280, en F. Marginelle en C. Evenepoel: *Nederlandsch - Fransch Woordenboek der Rechtstermen*, 1942, 133-134.

(2) Vgl. *Correctionele Rechtbank te Brugge*, 17 Januari 1947. R.W. 1947, 626.

NOTA. — In deze beslissing van de Rechtbank van Brugge, waarnaar in het vonnis van dezelfde rechtbank d.d. 17 Januari 1947 (R.W. 1947, 626) wordt verwezen, werd getracht het begrip van de telastlegging (*inculpation*) juridisch te omschrijven.

De wetgever heeft de telastlegging niet bepaald: hij gebruikt onverschillig het woord *inculpé*: *verdachte* — (artt. 12, 14, 20, 91 Wb. Strafvordering) of *prévenu*: *beklaagde* of

beschuldigde (artt. 17, 29, 30, 37, 94, 95, 99 Wb. Strafvordering).

In de officieele vertaling (K.B. 17 October 1929) wordt *inculpé* en *prévenu* eensluidend door *verdachte* vertaald. Alleen in art. 190 Wb. Strafvordering, dat de procedure ter zitting regelt, is het woord *prévenu* op zijn plaats en correct vertaald door *beklaagde*, terwijl in art. 5 B.W. 26 Mei 1944 (Belg. Stsbl. Londen 2 September 1944) het woord *inculpé* juist gebezigd maar verkeerdelijk door *beklaagde* vertaald is.

De rechtsleer, hoewel zij moet toegeven, dat beide woorden in de wet doorgaans dezelfde beteekenissen hebben, maakt een duidelijk onderscheid tusschen beide begrippen.

Is geen beschuldigde of beklaagde (*prévenu*), hoogstens een *venlachte* (*inculpé*) dezen, tegen wien een onderzoek gaande is; men wordt pas beschuldigde, wanneer het onderzoek gesloten is. De inbeschuldigingstelling geschiedt door de Raadkamer wanneer zij den belanghebbende verzendt, of door de rechtstreekse dagvaarding van het O.M. voor de Rechtbank. (Pand. belges V^o *Inculpé*. Rép. Dalloz V^o *Inculpation*). Zij geschiedt door den Krijgsauditeur wanneer hij na het onderzoek door de gerechtelijke commissie een bevel van buitenvervolginstelling geeft of als voorzitter van de gerechtelijke commissie de telastlegging beteekent (Wb. Mil. Strafvordering, 1814, art. 93), waardoor de zaak bij den Krijgsraad aanhangig gemaakt wordt. (Rép. Prat. V^o Justice militaire n° 611 tot 617 en 642; Verbr. 1-7-1895, Pas. 1895. I. 234; Verbr. 22-12-1873, Pas. 1874. I. 39; Krijgsraad 3 D.A. 1-1-1918. Le Droit et la Guerre blz. 763; — *contra* Krijgshof 12-6-1914, Pand. belges V^o Trib. Mil. n° 124). Een exploit van dagvaarding voor den Krijgsraad is niet noodig; de beschuldigde wordt langs den administratieven weg verwittigd. (Krijgsraad Henegouwen 12-9-1921, Rep. Prat. V^o Just. militaire n° 642).

De B.W. van 26 Mei 1944 (Belg. Stsblad Londen 2 September 1944) heeft de gerechtelijke Commissie voorloepig afgeschaft. De auditeur sluit zijn onderzoek, ofwel door een bevel van buitenvervolginstelling, ofwel door een inbeschuldigingstelling, gevolgd door een dagvaarding. Hij kan ook rechtstreeks dagvaarden zonder voorafgaandelijke inbeschuldigingstelling. In deze drie gevallen legt de auditeur zijn hoedanigheid van onderzoekend magistraat af om alleen nog zijn bevoegdheid van officier van gerechtelijke politie te bewaren. De belanghebbende is vanaf dit oogenblik een beschuldigde met als gevolg bv. dat zijn voorloepige invrijheidstelling aan den Krijgsraad dient gevraagd, zelfs al is de zaak nog niet door een dagvaarding bij den Krijgsraad aanhangig gemaakt.

Blijft echter de vraag waar de telastlegging begint. Vanaf welk oogenblik is men een verdachte (*inculpé*)?

De vraag heeft tot voor een paar jaren slechts een theoretisch belang gehad; thans is zij gesteld door twee wetten die aan de telastlegging enkele zeer belangrijke juridische gevolgen hebben verbonden:

- De B.W. van 17 Januari 1945 bepaalt dat het vermogen van de personen aan wie een misdrijf tegen de uitwendige veiligheid van den Staat *ten laste is gelegd*, in bewaring wordt gesteld.
- De B.W. van 19 September 1945 bepaalt in art. 11 dat wie op het oogenblik der afsluiting van de kiezerslijsten (18 Juli 1946) terechtstond (de fransche tekst vermeldt « *inculpé* »; de uitdrukking « terechtstond » is natuurlijk verkeerd) wegens een misdrijf tegen de uitwendige veiligheid van den Staat, tot op 31 December 1946 noch kiezer noch gekozen kon zijn.

Vandaar het belang om nauwkeurig het begrip « telastlegging » te bepalen.

De Rechtbank van Brugge heeft in haar beide vonnissen beslist, dat noch het neerleggen van een klacht, noch de opening van een onderzoek, noch zelfs de ondervraging van den belanghebbende het bewijs leveren van het bestaan der telastlegging. Er is slechts telastlegging vanaf het oogenblik dat « uit de ondervraging blijkt dat aan de belanghebbende een bepaald misdrijf wordt aangewreven ».

Beteekent die overweging dat de onderzoekende magistraat in *terminis* aan den belanghebbende de overtreding van een bepaalden wettelijke tekst moet aanwijzen? Hoewel beide beslissingen dit niet uitdrukkelijk zeggen, moet o.i. die vraag bevestigend worden beantwoord.

Er is inderdaad een andere wijze van telastlegging: namelijk het verleenen van een aanhoudingsbevel. Art. 96 Wb. van Strafvordering bepaalt nu juist dat het bevel moet bevatten « de opgave van het feit waarvoor het wordt verleend met vermelding van de wet die verklaart dat het feit een misdaad of wanbedrijf is » terwijl de bevelen van verschijning of medebrenging niet gemotiveerd moeten worden.

Het is maar logisch dat de gestelde vereischten voor de eene vorm van telastlegging ook gelden voor de andere. Deze zienswijze wordt trouwens kracht bijgezet door instructies van het Auditoraat Generaal, voorschrijvende dat een persoon dan eerst wettelijk beschuldigd is wanneer de onderzoekende magistraat de beschuldiging heeft doen vaststellen, hetzij in een ondervraging, hetzij in het bevel tot aanhouding of medebrenging.

Josse MERTENS.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE AALST

1ste Kamer. — 31 December 1946.

Referendaris : M. J. Van den Bergh.

Pleiters : Mrs J. De Baerdemaeker en G. Servais.

I. DADEN VAN KOOPHANDEL. — ART. 2, LAATSTE ALINEA DER WET VAN 15 DECEMBER 1872. — HUUR VAN EEN HUIS MET HET OOG OP DE OPENING VAN EEN WINKEL. — HANDELSDAAD. II. BEVOEGDHEID VAN DE RECHTBANK VAN KOOPHANDEL. — HUISHUURGESCHILLEN. — K. B. VAN 13 JANUARI 1935. — GEEN VOLSTREKTE BEVOEGDHEID VAN DEN VREDERECHTER.

I. *Luidens art. 2, laatste alinea der wet van 15 December 1872 worden als daden van koophandel beschouwd alle verbintenissen van kooplieden, behoudens het bewijs, dat de oorzaak er van vreemd is aan hun handel.*

De auteurs alsmede de rechtspraak nemen terecht aan, dat de bepaling van deze alinea algemeen is en geldt voor verbintenissen betreffende onroerende zoowel als roerende zaken. De handelaar, die een huis huurt, niet om het zelf te bewonen maar om er een winkel in te openen, stelt een handelsdaad. (1)

II. *De rechtbank van koophandel is bevoegd in zake huishuurgeschillen, wanneer zij van commercieelen aard zijn. De vrederechter is in principe alleen bevoegd in burgerlijke zaken; het K.B. van 13 Januari 1935 heeft alleen twee uitzonderingen bepaald in art. 2, al. 2 en art. 3-9°, al. 2 aangenomen. De huishuurgeschillen, die de waarde van duizend frs. overtreffen en van commercieelen aard zijn, vallen buiten de door K.B. van 13 Januari 1935 bepaalde uitzonderingen. (2)*

Maria V. d. Goten en cs. t. / Samdam Gaston en Fernand.

Overwegende dat Samdam Georges en Fernand verzet hebben gedaan tegen een verstekvonnis dezer rechtbank, dd. 22 Januari 1946, waarbij zij hoofdelijk en onverdeelbaar verwezen werden om te betalen aan de oorspronkelijke eischers de som van 25.000 frank, als vergoeding voor de schade toegebracht aan een in huur genomen huis, in de Kattestraat, 70, te Aalst; waarbij zij daarenboven verwezen werden tot het uitvoeren der noodige herstellingen aan de uitstal- en ingangsramen; dat aan de oorspronkelijke eisers akte geeft van hun voorbehoud, uit dezen laatsten hoofde, en wanneer dit mogelijk zal zijn, een bepaalde schadevergoeding te eisen, indien de oorspronkelijke verweerders de herstellingen niet zouden uitvoeren; dat de oorspronkelijke verweerders verwijst in de rechterlijke interessen en in de kosten;

1° Wat de bevoegdheid betreft :

Overwegende dat de eisers in verzet de onbevoegdheid *ratione materiae* der rechtbank opwerpen;

Overwegende dat eerst dient onderzocht of het geding van burgerlijke of van commerciële aard is, met andere woorden of het geschil een handeling betreft die, in hoofde der oorspronkelijke verweerders, als daad van koophandel wordt aangezien (artikelen 12-1° en 13 der wet op de bevoegdheid);

Dat, luidens artikel 2 laatste alinea der wet van 15 December 1872, bij de wet als daad van koophandel wordt gedacht elke verbintenis van kooplieden, tenzij bewezen is dat zij een oorzaak heeft die vreemd is aan de handel;

Dat de oorspronkelijke verweerders een hand-schoenhandel uitbaten en dat zij het huis der oorspronkelijke eisers hadden in huur genomen om er een bijhuis van hun hoofdzaak in te openen (zie hun briefpapier), hetwelk zijzelf niet bewoonden maar waarin zij een gerante hebben geplaatst (zie brief der oorspronkelijke eisers van 30-6-44); dat de verbintenissen die zij aldus hebben aangegaan ver van vreemd te zijn aan hun handel, juist het verwezenlijken van hun handelsdoel moest bevorderen;

Dat men nochtans aangenomen heeft dat de laatste alinea van artikel 2 der wet van 15 December 1872 uitsluitend verbintenissen beoogt die roerende zaken als voorwerp hebben en dat al de verbintenissen die onroerende zaken als voorwerp hebben van burgerlijke aard zijn; maar dat zowel bij de auteurs als in de rechtspraak deze zienswijze een gelukkige kentering heeft ondergaan en thans terecht aangenomen wordt dat bewuste alinea algemeen is en zowel de verbintenissen die onroerende zaken als deze die roerende zaken als voorwerp hebben bedoelt (De Page V, nr 625, nota I; Hoornaert, J. T. 1945, bl. 315; Gent, 5 Febr. 1941, Jur. bl. 1941, bl. 618; Hrb. Namen, 20 Mei 1943, J. T. 1946, bl. 430);

Dat men dus besluiten moet dat de oorspronkelijke verweerders door een huis te huren, niet om het zelf te bewonen, maar om er een winkel in te openen een handelsdaad hebben gesteld;

Overwegende dat thans dient onderzocht of art. 3 der wet op de bevoegdheid voor gevolg heeft de geschillen die een hurcontract betreffen aan de bevoegdheid van de handelsrechter te onttrekken om ze in deze van de vrederechter te plaatsen;

Dat de moeilijkheid werd opgelost door een arrest van het Hof van Verbreking d.d. 15 December 1921 (Pas., 1922-I-102); dat sindsdien het artikel 3 verscheidene malen werd gewijzigd maar het deel er van, dat ons aanbelangt, luidde op de datum van bewust arrest als volgt: « De vrederechters nemen kennis in hoogste aanleg tot een waarde van 100 fr., en, in eerste aanleg hoe groot het bedrag van de vordering ook mag zijn...

3° Van de beschadigingen en verliezen in de gevallen voorzien door de artikelen 1732 en 1735 van het Burgerlijk Wetboek (t.t.z. van de huurschade);

Dat het arrest en het voorafgaande advies van het Openbaar Ministerie leren hoe dit artikel diende verklaard te worden: het arrest verwijst eerst naar artikel 2 derzelfde wet dat uitsluitend in *burgerlijke* zaken bevoegdheid geeft aan de vrederechters; Mr. Lelièvre had in de Kamer verklaard: « Ou'il était bien entendu comme conclusion de ces débats que désormais l'incompétence des juges de paix en ce qui concerne les affaires commerciales sera radicale et à raison de la matière »; het arrest doet daarna opmerken dat het niet aan te nemen is dat de wetgever, na het principe van artikel 2 aangenomen te hebben, aan de vrederechters in artikel 3 een bevoegdheid in handelszaken zou toegekend hebben, niet meer tot een bedrag van 300 fr., in eerste aanleg (zoals voorzien was in artikel 2) maar tot een bedrag hoe groot het ook mocht zijn, zonder een woord opheldering te geven en zonder het minste protest uit te lokken vanwege de Kamerleden die

het principe van artikel 2 hadden doen zegevieren; dat men uit het stilzwijgen van de wetgever en uit zijn eenparige goedkeuring van artikel 3 moet afleiden dat in de geest van de wetgever het principe van artikel 2 onaangeroerd bleef en dat ook in artikel 3 de handelszaken aan de bevoegdheid *ratione materiae* van de vrederechters ontsnapten;

Dat, volgens die rechtspraak, artikel 3 slechts voor gevolg heeft de *burgerlijke* bevoegdheid van de vrederechters in de opgesomde gevallen tot een hogere waarde op te voeren;

Dat de opeenvolgende wijzigingen die aan art. 3 werden gebracht zonder belang zijn voor de gestelde bevoegdheidskwestie, behalve één, namelijk deze van het Koninklijk Besluit van 13 Januari 1935;

Dat bewust Koninklijk Besluit zowel de algemene bevoegdheid van de Vrederechters voorzien in art. 2, als de speciale bevoegdheid voorzien in art. 3 heeft uitgebreid tot sommige gedingen die een commercieel karakter hebben, maar dat en het Koninklijk Besluit en het voorafgaande advies aan de Koning en het verslag der Commissie van Justitie (Pasin., 1935, bl. 21 en volg.) aantonen dat het principe der onbevoegdheid van de vrederechters in handelszaken behouden bleef en dat hun slechts uitzonderlijke bevoegdheden in handelszaken werd toegekend in wel bepaalde gevallen;

Dat een nauwkeurig onderzoek der wijzigingen gebracht aan de artikelen 2 en 3 de juistheid dezer stelling zal toelichten;

Artikel 2 :

Het nieuw artikel 2 dat in zijn eerste alinea het oud artikel 2 heeft overgenomen (behalve wat de waarde der vordering betreft), blijft het principe huldigen dat het slechts in *burgerlijke* gedingen is dat de vrederechters bevoegd zijn; het verslag aan de Koning zegt hieromtrent: « A vrai dire, les difficultés d'interprétation de l'article 2 de la loi sur la compétence sont aujourd'hui très rares. Une jurisprudence s'est formée; la disposition de l'article 2 alinéa 1 n'y porte aucune atteinte; elle se borne à élever à 5.000 francs la limite du premier ressort de la compétence du juge de paix et à 1.000 francs la limite du dernier ressort » (Pasin. 1935, bl. 22, Kol. 2);

Maar door het K. B. werd aan artikel 2 een tweede alinea toegevoegd, inhoudende de uitzondering op het principe van de eerste alinea en luidend als volgt: « *Bovendien* nemen zij kennis, doch slechts tot een waarde van 1.000 frank, en in hoogste aanleg, van de in 1° van artikel 12 bedoelde betwistingen »;

En artikel 12 bevestigt op zijn beurt de algemene regel en de uitzondering wanneer het zegt: « Onder voorbehoud van de door artikel 2, 2° alinea, aan de vrederechters toegekende bevoegdheid, nemen de rechtbanken van koophandel kennis: 1° van de geschillen betreffende handelingen die door de wet als daden van koophandel worden aangezien, en bijzonder van de vorderingen die door derden worden gericht tegen factoren of commiezen van kooplieden om reden van hun handel »;

Men mag dus besluiten als volgt: overeenkomstig artikel 2, alinea 1 zijn de vrederechters slechts bevoegd in burgerlijke zaken; het K. B. van 13 Ja-

nuari 1935 door het artikel 2, alinea 2 in te voeren, brengt aan dit principe een uitzondering en geeft hun een beperkte bevoegdheid in handelszaken;

Artikel 3:

Het is vanzelfsprekend dat de wetgever, wanneer het K. B. van 13 Januari 1935 uitgevaardigd werd, het arrest van het Hof van Verbreking dd. 15 December 1921 kende; het komt er op aan te onderzoeken hoe hij ten aanzien van dit arrest heeft gereageerd;

Een wetsontwerp werd door de regering neergelegd dat artikel 3 wijzigde als volgt: Art. 3 — *Quelle que soit la nature de la demande...* (aangehaald in het verslag der Commissie van Justitie, Pasin., 1935, bl. 28, kol. 1);

Dit wetsontwerp verliet bijgevolg de rechtspraak van het Hof van Verbreking en breidde de uitzonderlijke bevoegdheid van de vrederechters ook tot de handelszaken uit;

De Commissie van Justitie (verslaggever Mr. Van Dievoet) die het wetsontwerp besprak trad die uitbreiding van bevoegdheid tot de handelszaken niet volledig bij en stelde amendementen voor; uit het verslag voorgedragen door de heer Van Dievoet en uit de amendementen blijkt dat zij de rechtspraak van het Hof van Verbreking, in principe, aanvaardt maar in zekere gevallen er van afwijkt door, in die gevallen, bij uitdrukkelijke bepaling, bevoegdheid in handelszaken aan de vrederechters te geven;

Het blijkt nodig die stelling toe te lichten door het onderzoek van het verslag der Commissie en van de amendementen:

A. — Het verslag:

a) Omtrent art. 3-6° betreffende de geschillen omtrent de wederzijdse verbintenissen van de handwerkers en van hen die ze gebruiken, enz., zegt het verslag: « On peut discuter la question de savoir si le juge de paix demeure compétent pour connaître de semblables demandes, dans le cas où l'obligation, dont on demande l'exécution, est de nature commerciale (Rép. prat. du droit belge, V° Compétence civile et commerciale, n° 292) » (Pasin., 1935, bl. 27, kol. 2, in fine);

Men merke dat de referentie van Rép. pr. dr. b. n° 292, waarnaar de Commissie verwijst, uitdrukkelijk de aandacht vestigt op het arrest van het Hof van Verbreking;

Dan besluit het verslag: « Le texte actuel de l'article 3-6° nous paraît devoir être maintenu, mais il y a lieu d'en étendre formellement l'application aux litiges ayant le caractère commercial dans le chef du défendeur »;

b) Omtrent art. 3-7° betreffende de nietigheid van verkoop of ruiling van dieren steunende op gebreken zegt het verslag: « Une grave controverse est celle de savoir si le juge de paix demeure compétent, lorsque le défendeur a fait acte de commerce (voir les décisions dans les deux sens, Rép. prat. du droit belge, v° Compétence civile et commerciale ns. 322 et 323). La meilleure solution est celle qui admet la compétence du juge de paix, même si le défendeur est commerçant. Elle paraît triompher dans la jurisprudence. Nous nous proposons de la consacrer. » (Pasin., bl. 28, kol. 1 en 2);

c) Omtrent art. 3-8° betreffende de verordeningen wegens schade veroorzaakt aan velden, enz. verwijst

het verslag uitdrukkelijk naar het arrest van het Hof van Verbreking en besluit: « Et la controverse serait tranchée en faveur de la compétence du juge cantonal, dans le cas où le défendeur a fait acte de commerce. » (Pasin. bl. 28, kol. 2);

d) Omtrent art. 3-9° betreffende de geschillen spruitend uit de verkoop van zaden, enz., zegt het verslag: « Le texte qui vous est proposé spécifie que la compétence du juge existe quelle que soit la nature de la demande... » (Pasin. 1935, bl. 30, kol. 1);

B. — De Amendementen:

Het wetsontwerp der Regering waarvan artikel 3 dus aanving als volgt: Art. 3, *Quelle que soit la nature de la demande...* wordt geamendeerd als volgt: Art. 3. — *Ils connaissent en dernier ressort...*

Aldus verlaat de Commissie een tekst die, in al de gevallen voorzien door artikel 3, ook in handelszaken bevoegdheid gaf aan de vrederechters, om terug te keren tot de tekst die in zwang was wanneer het arrest van het Hof van Verbreking werd geveld;

Zij brengt daarna een amendement aan art. 3-9° door de volgende alinea bij te voegen: « De bepalingen van bovenstaande nummers 6° tot 9° zijn van toepassing zelfs wanneer de vordering van commerciële aard is »;

Aldus heeft het amendement uitdrukkelijk bevoegdheid in handelszaken gegeven aan de vrederechters, in de vier gevallen die in het verslag waren besproken;

De bijgevoegde alinea zou volkomen nutteloos geweest zijn indien de vrederechters voor gans het artikel 3 reeds bevoegd waren geweest wanneer het handelszaken betrof;

Men mag uit het voorgaande besluiten dat de Commissie de stelling van het wetsontwerp der Regering, dat in al de gevallen van art. 3 bevoegdheid gaf aan de vrederechters welke ook de aard der vordering zij, verlaten heeft om, in principe, de rechtspraak van het Hof van Verbreking te eerbiedigen en slechts in de gevallen van art. 3 nrs 6° tot 9° er uitdrukkelijk van af te wijken;

De amendementen der Commissie van Justitie werden door het K. B. overgenomen; de redacteurs van het K. B. gingen zo goed met de zienswijze der Commissie akkoord dat zij in het verslag aan de Koning schreven: « Le rapport présenté par Mr. Van Dievoet conserve toute sa valeur d'exégèse de l'arrêté; il en est le document interprétatif. » (Pasin. 1935, bl. 21, kol. 2);

Men kan als volgt samenvatten: de vrederechters zijn, in principe, slechts bevoegd in burgerlijke zaken; het K. B. van 13 Januari 1935 nam twee uitzonderingen aan, 1° deze van artikel 2, alinea 2; 2° deze van artikel 3-9° alinea 2;

Overwegende dat de te beoordeelen betwisting de waarde van duizend frank overtreft en dus valt buiten de uitzondering voorzien door art. 2, al. 2; dat zij ook valt buiten de uitzondering voorzien door art. 3-9°, al. 2, vermits er geen aanleiding bestaat tot toepassing van art. 3-6° tot 9°, maar wel tot toepassing van art. 3-1°; dat voor dit artikel 3-1° de rechtbank van koophandel haar bevoegdheid ratione materiae behoudt;

(Het overige zonder belang);

Om deze redenen :

De Rechtbank verklaart zich bevoegd ratione materiae...

- (1) Contra: P. Frédéricq: *Traité de Droit commercial belge*, 1946, I, nrs. 53, 54, 55 en vnl. 56.
 (2) Vgl. P. Frédéricq, op. cit., nr. 348.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

1e Kamer. — 29 October 1946.

Rechters : M.M. Deckers, De Haes, Alexander.

Referendaris : M. Naulaerts.

Pleiters : Mrs C. Van der Planken en G. van Doosselaere.

RIVIERBEVRACHTING. — TEKORT. — WEGING
DOOR AUTOMATISCHE WEEGTOESTELLEN. —
ART. 12 WET 5 MEI 1936. — TOEPASSELIJKHEID.
— VOORWAARDEN.

Behoudens strijdige bepaling in het bevrachtingscontract is de schipper niet gehouden de gewichtscijfers, welke uitsluitend door automatische weegtoestellen worden bekomen, als juist te erkennen. De schipper moet echter bewijzen dat hij de hoeveelheden heeft afgeleverd, welke hij zonder voorbehoud heeft erkend binnen boord te hebben genomen, en moet het initiatief nemen van de contradictoire vaststelling. Derhalve, wanneer hij bij de lossing de weging zonder protest, laat geschieden door middel van automatische weegtoestellen, moet hij worden geacht af te zien van de bevoegdheid, die hem door art. 12 van de wet op de rivierbevrachting wordt verleend, en genoeg te nemen met de weging van den geadresseerde.

Delmé, schip «Jeune Pierre» t./ N. V. Molens
van Deynze en Vereenigde Bevrachters van Antwerpen.

De Rechtbank,

Overwegende, dat de gedaagden bij exploit van 25-26 Mei 1945 ten verzoeken van eischer zijn gedagvaard ten einde bij vonnis, uitvoerbaar bij voorraad, te worden veroordeeld, de eerste om aan eischer binnen de 24 uren na het te vellen vonnis en conform uitlossingsbewijs af te leveren voor 75.044 kgr. tarwe en 74.942 kgr. rogge; de tweede om aan eischer te betalen de som van 10.749,— fr. wegens restant-vracht, en mocht eerste gedaagde in gebreke blijven het conform uitlossingsbewijs af te leveren, beide gedaagden te hooren beslissen, dat de uitgifte van het te vellen vonnis als geldig uitlossingsbewijs zal dienen, althans dat eerste gedaagde ten titel van schadevergoeding zal hoeven te betalen aan eischer de som van 10.749,— fr., alles met de gerechtelijke interesten en de proceskosten;

Overwegende, dat de gedaagden hebben erkend, dat eischer aanspraak heeft op 9.823,95 fr. wegens restant-vracht; dat zij echter reconventioneel eisch doende hebben gevorderd dat eischer aansprakelijk zal worden gesteld voor een tekort van 3.130 kgr. tarwe, hebbende eene waarde van 7.505,10 fr. en dat de rechtbank het aanbod van de gedaagden 2.318,85 fr. per saldo aan eischer te betalen voldeende zal verklaren;

Overwegende, dat tusschen partijen is buiten geschil en dus vaststaat : dat het schip van eischer 25 Januari 1945 werd bevracht om eene lading tarwe en rogge van Ieper naar Deinze te vervoeren; dat volgens een cognossement, gedateerd 10 Januari 1945, de schipper heeft erkend 75.044 kgr. tarwe en 74.942 kgr. rogge binnen boord te hebben ontvangen, om deze af te leveren aan de Molens van Deinze, vracht betaalbaar te Antwerpen bij de Vereenigde Bevrachters tegen conform uitlossingsbewijs; dat bij dit cognossement werd bepaald : « Mits voorziene waarborgen getroffen tusschen » B.B.C. en het Maaldersverbond, bestatiging van » het gewicht bij lossing door automatische bascuul »; dat het schip 22 Februari op de bestemmingsplaats aankwam en 24 Februari volledig was gelost; dat het automatische weegtoestel van de geadresseerde een uitgelost gewicht van 71.141 kgr. tarwe en 74.965 kgr. rogge, dus een tekort van 3.880 kgr. aanduidde; dat 24 Februari de geadresseerde haar voorbehoud maakte en den schipper aansprakelijk stelde voor een tekort van 3.130 kgr., na aftrek van 1/2 % reisverlies;

Overwegende, dat eischer heeft aangevoerd, dat hij niet aansprakelijk kan worden gesteld voor het beweerde manco, vooreerst omdat hij volgens de wet niet is gehouden de gewichtscijfers, welke uitsluitend door automatische weegtoestellen werden bekomen, als juist te erkennen, wijders omdat — bijaldien ook strijdige bepalingen zijn toegelaten — deze in het onderwerpelijk geval niet beantwoorden aan de vereischten der wet, en in alle geval geen gevolg kunnen hebben, omdat de bedongen voorwaarden niet werden nageleefd en trouwens nietig werden verklaard;

Overwegende, dat bij de beoordeeling van een geschil als het onderwerpelijke op den voorgrond moet staan de regel neergeschreven in artikel 1315 § 2 B. W. : « hij die beweert bevrijd te zijn moet zijne bevrijding bewijzen »; dat de schipper moet bewijzen dat hij de hoeveelheden heeft afgeleverd, welke hij zonder voorbehoud heeft erkend binnen boord te hebben genomen; dat derhalve de schipper op de plaats van bestemming het recht, doch ook den plicht heeft de contradictoire vaststelling der uitgeloste hoeveelheden te eischen, ten einde zijne bevrijding te bewijzen; dat de geadresseerde geen enkel bewijs hoeft te leveren wat betreft het uitgelost gewicht, nu de bewijslast op den schipper rust; dat de schipper is gebonden door de bepalingen van het cognossement wat betreft de ingeschepte hoeveelheden; dat hij derhalve het initiatief hoeft te nemen van de contradictoire vaststellingen op de bestemmingsplaats en, bij gebreke hiervan, moet worden geacht zich op de goede trouw van den geadresseerde te hebben verlaten en verantwoordelijk moet worden gesteld voor het door den geadresseerde beweerde tekort (Pand. B. V° Transport par eaux intérieurs, n° 1178-1185);

Overwegende, dat blijkens artikel 12 van de wet op de rivierbevrachting de schipper, behoudens strijdige bepalingen in het bevrachtingscontract, niet is gehouden de gewichtscijfers, welke uitsluitend door automatische weegtoestellen worden bekomen, als juist te erkennen; dat derhalve, wanneer

de geadresseerde de weging wil doen geschieden door middel van automatische weegtoestellen, de schipper zich hiertegen kan en moet verzetten en een contradictoire weging kan en moet eischen, hetzij aan boord, hetzij in de nabijheid van het schip (Pand. B. loc. cit. n° 1189-1191);

Dat, wanneer echter de schipper zonder eenig protest of voorbehoud de weging laat geschieden door middel van automatische weegtoestellen, hij zich op de geadresseerde verlaat en impliciet het gewicht erkent, dat deze beweert in zijn magazijn te hebben vastgesteld; dat toch, ten overstaan van een geadresseerde, die zijne automatische weegtoestellen wil gebruiken, de schipper de keus heeft ofwel de aflevering der goederen te weigeren, ofwel te eischen dat de geadresseerde vooraf zal afzien van alle verhaal op den schipper wegens tekort; dat, wanneer de schipper van deze bevoegdheden geen gebruik maakt, hij moet worden geacht stilzwijgend te hebben afgezien van eene contradictoire weging aan boord of in de nabijheid van het schip en zich te willen houden aan de weging van den geadresseerde (Pand. B. loc. cit. n° 1192-1194);

Overwegende, dat al de middelen, waarop eischer zich nu beroept om de gewichtscijfers van de geadresseerde te wraken, door den schipper waren gekend of konden worden gekend op het oogenblik van de lossing, en door hem konden worden ingeroepen om zich tegen eene weging door automatische weegtoestellen te verzetten;

Dat de schipper wist, dat de reglementen van de Belgische Binnenvaart Centrale nietig werden verklaard; doch dat niets hem belette vrijwillig te bepalen, dat het gewicht bij de lossing door automatische weegtoestellen zou worden vastgesteld, met inachtneming van de waarborgen die destijds tusschen de B. B. C. en het Maaldersverbond werden overeengekomen, net zooals het hem zou hebben vrij gestaan de gewichtscijfers van de automatische weegtoestellen ook zonder die waarborgen als juist te erkennen;

Dat zoo volgens de wet als volgens de voorwaarden, waarnaar in het cognossement werd verwezen, de schipper de gewichtscijfers van de automatische weegtoestellen slechts als juist zou hebben moeten erkennen, indien zulks in het bevrachtingscontract werd vermeld; dat bij de lossing de schipper wist, dat die vermelding niet op het bevrachtingscontract, doch slechts op het cognossement voorkwam, en dus geen uitwerking kon hebben; dat hij alzoo gerechtigd was om een andere weging te eischen, zoo niet de aflevering te weigeren;

Dat door eischer niet is gesteld veelmin bewezen, dat de geadresseerde den schipper niet zou hebben toegelaten op de bascule zelf kennis te nemen van de indexcijfers bij den aanvang en het einde der lossing, noch dat hem het recht zou zijn ontzegd geweest het toezicht over de wegingen bij te wonen; dat, indien de schipper zijn schip niet mocht verlaten, hij gerechtigd was om op kosten van de geadresseerde een toezienaar af te vaardigen om de indexcijfers op te nemen en de weging na te zien; dat dit feitelijk is gebeurd, vermits de wegingen zoo bij de lading als bij de lossing door de beëdigde meters en wegers van de firma Seeldrayers & Co werden gecontroleerd;

Dat de schipper bij zijne aankomst van de geadresseerde kon eischen, dat zij het bewijs zou bijbrengen, dat hare weegtoestellen de jaarlijksche controle, voorzien bij K. B. van 15 October 1911, hadden ondergaan, en bij gebreke van dusdanig bewijs gerechtigd was om die toestellen te wraken; dat er trouwens aan de schippers werd bekendgemaakt: « Mr le Président de l'Office de la Meunerie belge a donné la garantie de ce qu'à côté de » la bascule automatique, se trouvera une bascule » ordinaire. Le batelier a le droit d'en exercer le » contrôle à tout instant, c.-à-d. de faire peser » sur la balance ordinaire les pesées de la bascule » automatique afin de se convaincre de l'exactitude de la bascule automatique »;

Dat men zich vergeefs afvraagt welke andere maatregelen de geadresseerde nog zou kunnen en moeten treffen ten overstaan van een schipper, die zich van de lossing niets aantrekt en zonder eenig voorbehoud of protest de weging door de automatische bascule laat geschieden; dat men toch van de geadresseerde niet kan eischen, dat hij den schipper met geweld vóór de balans zou sleuren, of hem bij deurwaardersexploit zou dagvaarden om de weging bij te wonen;

Overwegende kortom, dat de stelling van eischer hierop neerkomt dat, wanneer de schipper een akkoord heeft gemaakt, waarbij hij de weging door automatische weegtoestellen heeft toegelaten, en dit akkoord niet in den wettelijken vorm werd opgemaakt of de voorwaarden er van niet werden nageleefd, de bewijslast niet meer op den schipper rust en deze niet meer aansprakelijk kan worden gesteld voor een tekort; dat die stelling tot de insequente gevolgtrekking moet leiden, dat de schipper zich met een bijna ledig schip op de bestemmingsplaats mag aanbieden, zonder eenige verantwoordelijkheid te kunnen oploopen;

Dat dusdanige stelling niet aannemelijk is; dat toch de verklaring van het wettelijk voorschrift niet hierin ligt, dat de schipper, die zich op de bestemmingsplaats gedraagt alsof hij volkomen tot akkoord is met de weging door automatische weegtoestellen, de resultaten van die weging naar zijn believen zal mogen aannemen of verwerpen, naarmate zij in zijn voordeel of in zijn nadeel uitvallen; dat integendeel, naar het in onze wet gehuldigde stelsel, de schipper nooit is gehouden de gewichtscijfers der automatische weegtoestellen als juist te erkennen en derhalve, wanneer hij geen strijdig akkoord heeft aangegaan of wanneer dit akkoord nietig is in den vorm of door den geadresseerde niet wordt nageleefd, steeds is gerechtigd doch tevens ook verplicht de normale weging aan boord of in de nabijheid van het schip te eischen, vermits de bewijslast steeds op hem blijft rusten; dat wanneer de schipper dit verzuimt en den geadresseerde in den waan brengt, dat hij genoegen neemt met de weging door automatische weegtoestellen, hij tevens afziet van de bevoegdheid, die hem door artikel 12 van de wet op de rivierbevrachting wordt verleend, en zich stilzwijgend verbindt den uitslag van die weging als juist te erkennen; dat dusdanige opvatting alléén toelaat het voorschrift van artikel 12 in volkomen overeenstemming te brengen met de wette-

lijke voorschriften betrekkelijk den bewijslast, waarvan de wetgever van 5 Mei 1936 zeker niet heeft willen tornen;

Overwegende ten slotte, dat eischer gansch ten onrechte een gunstig vermoeden tracht te vinden in het feit, dat het schip gelood is toegekomen met 20 ongeschonden looden en er niet werd vastgesteld, dat het ruim toegankelijk zou zijn geweest buiten die looding; dat toch de beëdigde meters en wegers in hun verslag hebben te kennen gegeven: « De » plaats onder het woonhuis en achteronder werden » door den schipper gansch volgestouwd tijdens de » lading; zulks heeft voor gevolg dat bij het open- » leggen van het schip op de plaats van aankomst » het quasi onmogelijk is na te gaan of er iets » abnormaals langs dien kant voorgekomen is »; dat die vaststelling eerder een ongunstig vermoeden tegen den schipper medebrengt;

Overwegende mitsdien, dat de afrekening tusschen partijen moet worden opgemaakt als volgt:

Vracht: 60,20 fr. op 245 ton	14.749,00 fr.
Voorschot	4000,00 fr.
Commissieloon: 4 %	589,95 fr.
Taxe	26,60 fr.
Commissieloon: 2 %	295,00 fr.
Taxe	13,00 fr. 4.925.05 fr.

Tekort: 3.130 kgr. tarwe	
× 238,80 fr.	7.471,30 fr.
Taxe 4½ %	33,80 fr. 7.505,10 fr.

Saldo ten bate van eischer 2.318,85 fr.

Gezien artt. 2, 34 en 40 van de wet van 15 Juni 1935;

Rechtdoende zoo in conventie als in reconventie: zegt dat eischer aanspraak heeft op 9.823,95 fr. wegens restant-vracht, en dat eerste gedaagde aanspraak heeft op 7.505,10 fr. wegens tekort; verklaart voldoende het aanbod der gedaagden 2.318,85 fr. aan eischer te betalen per saldo; zegt dat mits uitvoering van dit aanbod, vermeerderd met de gerechtelijke interesten sedert 25 Mei 1945, binnen de 24 uren na de betekening van dit vonnis, de gedaagden vrij zullen uitgaan zonder kosten; zoo niet veroordeelt de gedaagden van nu af en voor alsdan om aan eischer te betalen de som van 2.328,85 fr. met de gerechtelijke interesten sedert 25 Mei 1945; verwijst in dat geval de gedaagden in de proceskosten tot de uitspraak aan zijde van eischer, op 275,— fr. begroot; verklaart dit vonnis, behoudens de verwijzing in de kosten, uitvoerbaar niettegenstaande elke voorziening en zonder borgtocht.

Vlaamsche Juristen

Abonneert U op het

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

BIBLIOGRAPHIE

Maurice YANS: *L'équité et le droit liégeois du Moyen Age. Etude historique des successions*. Préface de Maurice Wille. (Les Institutions privées liégeoises.) Liège, Librairie L. Gothier, 1946, 194 p.

In het negende deel van de: *Traité Élémentaire de droit civil belge — Les successions*. (1946) schrijven De Page en Dekkers:

« Nous déplorons fort de ne pas disposer de renseignements d'ensemble sur le droit successoral selon nos anciennes coutumes belgiques. Il est même pénible de constater que les seuls travaux importants sur ce sujet ont été faits au delà de nos frontières.

» Force nous est bien, du moins, pour l'instant, de nous borner à constater cette lacune importante de la science du droit belge, ou plutôt de la signaler à l'attention et à l'enthousiasme de nos jeunes juristes, dans l'espoir de n'avoir plus, dans un avenir aussi rapproché que possible, à nous baser uniquement sur des données par trop générales et par trop éloignées de nous » (p. 109).

Het is inderdaad een te betreuren feit, dat het rechtshistorisch onderzoek in België grootendeels — enkele uitzondering niet te na gesproken — sedert vele jaren verwaarloosd wordt. Professor Wille, oud-hoogleraar aan de universiteit te Luik, vestigt in het voorwoord van deze verhandeling eveneens de aandacht op de noodzakelijkheid en het groote belang voor het moderne recht de studie van de nationale rechtsgeschiedenis aan te moedigen en te bevorderen. Aan onze universiteiten wordt op onvoldoende wijze aandacht geschonken aan het oud-vaderlandsch recht, dat in onze gewesten vóór de invoering van het Fransche recht heeft gegolden. In de Belgische archieven e.a. bevinden zich nog ontelbare documenten, waarvan de bestudering en publicatie ongetwijfeld een belangrijke, nijpend aangevoelde leemte zou vullen. Onze juridische auteurs, die dikwijls voor een juister begrip van het bestaande recht de rechtshistorie willen en moeten raadplegen, zijn doorgaans alleen aangewezen op buitenlandse bronnen en schrijvers.

Maurice Yans, wiens nog niet verschenen werk: *Les sources du droit privé liégeois au Moyen Age* met de prijs de Stassart (1937-1943) door de Academie bekroond werd, onderlijnt op zijn beurt in de inleiding van zijn boek de betekenis van rechtshistorisch werk:

« Le Code Civil, imposé chez nous par les Français, a détourné trop l'attention des juristes actuels, praticiens avant tout, des prescriptions de notre ancien droit. Du reste, lorsque De Page, dans son *Traité élémentaire du Droit Civil*, tente de faire l'exposé historique d'une question, il en est réduit à invoquer souvent Defacqz, historien du droit belge, vieux de près d'un siècle. Mais, en toute probité, on ne peut reprocher à un juriste une lacune des sciences historiques.

» Le but de notre travail, établi d'après les documents inédits que nous avons décrits et analysés dans une étude préliminaire, se définit ainsi de lui-même: il doit combler un retard de l'histoire, fournir indirectement aux juristes l'occasion de nouveaux progrès fondés sur une connaissance plus certaine de l'évolution de leur science, démontrer que nos ancêtres ont connu des problèmes que, faute d'information l'on se complait à étudier sous d'autres cieux. »

In « *L'équité et le Droit civil liégeois du Moyen Age* » bestudeert Yans de nalatenschap bij versterf en de beschikkingen ter zake des doods. De groote waarde van deze studie is hoofdzakelijk toe te schrijven aan het feit, dat zij op de analyse van honderden rechterlijke

beslissingen — die dicht bij het werkelijk leven staan — berust, en dat de beginselen en regels, die hieruit werden afgeleid, met deze van het gewoonterecht, van de rechtsleer, van andere rechten, o.m. de code civil, worden vergeleken. De systematische ontleding van de beslissingen der middeleeuwse rechters geeft aan Yans de gelegenheid, aan te toonen, hoe de billijkheid — waarover de onlangs overleden Amsterdamsche hoogleeraar P. Scholten zulke prachtige bladzijden heeft geschreven — meer dan eens op de gewoonterechtelijke regels de bovenhand behaalden. Ook meent Yans het standpunt te moeten verdedigen, dat het gebruikelijk indeelen van ons privaatrecht in Romeinsch of in Germaansch recht — de twee rechten, die volgens de algemeene opvattingen alleen invloed op de ontwikkeling der private instellingen van de Westersche volkeren zouden gehad hebben — op een vergissing berust. Het Luiksche recht mag volgens hem — Prof. Meyers, van de universiteit van Leiden, zal deze thesis ongetwijfeld niet onverschillig laten — niet als een compromis tusschen Romeinsch en Germaansch recht worden aanzien. Daarbij waarschuwt de auteur tegen de gevaren eener methode, die er in bestaat, de verhuizing der Germaansche stammen in de IVde en Vde eeuw te bestudeeren aan de hand van gewoonterechtelijke teksten, die meer dan duizend jaar later werden opgemaakt.

Zooals blijkt uit deze enkele aangehaalde punten vormt de verhandeling van Maurice Yans een belangrijke bijdrage tot de kennis van het Luiksche recht en van de verschillende rechten bovendien, die vóór de Fransche Revolutie in onze gewesten vigeerden. Zij levert ontegensprekelijk een soliede historische basis van onderzoek voor onze hedendaagsche civilisten. Ook daarin ligt de niet geringe verdienste van den auteur.

V. B.

WETGEVING

WETSVORSTEL op de instelling van een verhaal tegen de vervallenverklaring voorz. en bij artikel 1, paragrafen 1 en 2, van de besluitwet nr. 1055 van 19 September 1945, betreffende de epuratie in zake burgertrouw (Staatsblad van 7 Januari 1947).

VERSLAG

Namens de Commissie voor de Binnenlandsche Zaken uitgebracht door den heer Develter.

Mevrouwen, Mijne Heeren,

Artikel 1 der besluitwet van 19 September 1945, betreffende de epuratie inzake burgertrouw, bepaalt twee categorieën personen waartegen, op grond hunner gedraging ten opzichte van den vijand tijdens de bezetting, onverminderd de gewone strafbepaling en bovendien de verplichte en levenslange vervallenverklaring van alle politieke rechten wordt voorgeschreven, terwijl daarbij nog de facultatieve berooving van alle of een deel der andere burgerlijke rechten wordt voorzien en dit, hetzij levenslang, hetzij voor een duur van 20 jaar.

Door dit artikel worden getroffen:

1) De titularissen van alle werkelijke of plaatsvervangende mandaten, openbare functies, bedieningen of betrekkingen, daarin begrepen de magistraten, notarissen, pleitbezorgers en deurwaarders die werden ontzet, vervallen verklaard, afgezet of van ambtswege ontslagen wegens onvaderlandsche houding.

2) Eveneens de leden van een orde of een organisme van vrije beroepen die door hun tuchtregelende overheid wegens onvaderlandsche houding werden geschrapt of afgedankt.

Dit is het geval voor de advocaten, geneesheeren,

apothekers en wisselagenten alsmede voor de leden van het gesubsidieerd vrij onderwijs.

Artikel 4 bepaalt verder dat de krijgsauditeurs de lijst zullen opmaken van de personen die, naar hun oordeel, behooren te worden vervallen verklaard van de burgerlijke rechten voorzien bij artikel 123sexties van het Wetboek van Strafrecht voor zoover tegen hen nog geen veroordeeling werd uitgesproken die de ontzetting uit deze rechten behelst.

Het zijn die bepalingen van de besluitwet van 19 September 1945, die den heer Philippart en consoorten hebben bewogen om een wijziging voor te stellen. Zijn wetsvoorstel streeft ernaar een verhaal toe te kennen aan al diegenen die, ten gevolge van een administratieve of een tuchtstraf, van zekere rechten werden vervallen verklaard.

Dit verhaal zou bestaan in een beroep dat de getroffen zou kunnen instellen bij wijze van verzet, teekend aan den Krijgsauditeur, hetzij binnen drie maanden na de bekendmaking der wet, hetzij binnen 15 dagen na de betekening der administratieve of der tuchtstraf aan den belanghebbende.

In dit voorstel wordt uitdrukkelijk bepaald dat de beslissing tot ontzetting of ambtshalve ontslag noch de schrapping door de tuchtregelende overheid door het ingediende verhaal kunnen worden gewijzigd. Alleen de overheid, die deze maatregelen heeft genomen, is ook bevoegd om ze, naar haar goedvinden, te wijzigen.

De rechtbank oordeelt slechts of de feiten, die den verweerder ten laste gelegd werden, dienen weerhouden en of zij voldoende ernstig zijn om het verval van zekere rechten te rechtvaardigen.

Zij kan dit verval uitspreken, geheel of ten deele, voor den duur dien zij gepast vindt, ofwel het opheffen waar zij het billijk acht.

* * *

Tijdens de gedachtenwisseling over hoogergenoemd artikel 1 en het wetsvoorstel tot wijziging daarvan, bleek van meet aan dat alle collega's de grondige herziening van de besluitwet van 19 September 1945 noodzakelijk oordeelden.

Ik zou mijn opdracht als verslaggever partijdig vervullen moest ik niet in volle objectiviteit onderlijnen dat bij ieder woordvoerder, uit elke partij, dezelfde bezorgdheid scheen te bestaan om de epuratie te zien doorvoeren met den vereischten eerbied voor de individuele rechten en den vereischten waarborg voor billijkte en gelijke beoordeeling door de bevoegde instanties.

Alleen over de doelmatigheid van het wetsvoorstel konden de meningen verschillen.

* * *

Do heer Philippart heeft het bewuste eerste artikel beoordeeld van het standpunt der wettelijkheid en zijn voorstel steunt op den eerbied voor de rechten van ieder staatsburger in ons land, zooals zij in onze grondkeure geschreven en gewaarborgd staan.

Inderdaad: het volstaat de artikelen 7, 8, 92 en 94 onzer Grondwet te overlezen naast den tekst van de besluitwet in kwestie, om te zien dat beide teksten onverzoenbaar zijn.

Waar is in de besluitwet de vrijheid van den persoon gewaarborgd (art. 7)?

Hoevelen werden, door de besluitwet, tegen hun wil afgetrokken van den rechter dien de wet hun toekent? (art. 8).

Hoeveel geschillen over burgerlijke rechten worden, krachtens de besluitwet, geenszins bij uitsluiting door den bevoegden rechter, maar wel ten gevolge van een louter administratieve of professioneele beslissing beslecht? (art. 92).

En wat is nog de beteekenis van artikel 94 waarbij geen rechtbank, geen tot eigenlijke rechtspraak bevoegd lichaam kan worden ingesteld dan uit kracht van een wet?

Men heeft in feite zooveel buitengewone rechtbanken opgericht als er administratieve en professionele tuchtregelende organismen bestaan.

Ook het beginsel van de scheiding der machten zooals het in de artikelen 25 tot en met 30 van de Grondwet besloten ligt, werd in de besluitwet zonder waardeering voorbijgezien.

Onze grondwetgevers waren van meening, dat de uitvoerende macht, door haar politieke samenstelling, door haar afhankelijkheid van het politieke humeur en door de dwingende bekoring waaronder elke regeering lijdt om snel-handelend op te treden, niet in staat was rustig en onbevooroordeeld recht te spreken. Dit is zij vooral niet in beroerde tijden wanneer de ideologische toestanden verward zijn, de agitatie en de propaganda een zoo verfijnde volmaaktheid hebben bereikt en de politieke passies tot het uiterste zijn uitgebuit.

Alleen onze hoven en rechtbanken zijn geroepen om onbevagen en onbevooroordeeld, met kennis van zaken, naar het rechtsargument te luisteren en zelfs met de billijkheid rekening te houden.

* * *

Eén der leden van de Commissie liet daarenhoven opmerken dat, onder de duizenden die door een administratieve of een tuchtregelende overheid van hun ambt of hun beroep werden verwijderd, er een groot aantal zijn die niet of slechts zeer onvoldoende in hun verweermiddelen werden gehoord. Dit lijkt voornamelijk het geval te zijn met veel ambtenaren uit de hoofdbesturen.

Ook in dit opzicht werd het legaliteitsbeginsel opzij geschoven.

De opwerpingen welke in de Commissie tegen het voorstel werden ingebracht, kunnen als volgt worden herleid:

1) De uitspraken der hoven en rechtbanken zullen in veel gevallen strijdig zijn met de getroffen tuchtmaatregelen en zodoende een verwarring stichten die beter ware vermeden.

Daarop kan worden geantwoord dat die tegenspraak vooreerst elke verwarring uitsluit. Immers de Hoven en Rechtbanken hebben niet te oordeelen of de getroffen zijn administratieve of professionele sanctie heeft verdiend, maar wel, of zijn politiek en burgerlijk statuut, op grond van de bezwarende feiten, dient behouden of gewijzigd te worden.

Wel zal er tegenspraak bestaan telkens de feiten die den verweerder werden ten laste gelegd op een andere wijze worden beoordeeld door het rechtsprekend college dan door de administratieve overheid of door de beroepsgroepering was gedaan. Maar dan is juist het bewijs geleverd dat een onrecht diende te worden hersteld, hetzij ten opzichte van den verweerder die onschuldig of te zwaar was getroffen, hetzij ten opzichte van de gemeenschap wanneer de Rechtbank oordeelt dat de feiten een grotere straf rechtvaardigen.

2) De tweede opwerping was gegrond op de vrees dat zekere landverraders dit verhaal als een redplank zouden benutten.

En zou er werkelijk kans toe bestaan dat iemand die zich aan verraad heeft bezondigd, door één onzer rechtbanken in zijn politieke en burgerlijke rechten worde hersteld? Moesten wij dat mogelijk achten dan zouden wij de Belgische Magistratuur op de meest beleedigende wijze verdenken.

3) Tenslotte werd er nog op gewezen dat zij die zich door een administratieve of professionele sanctie

verongelijkt achten een verhaal zullen krijgen voor den Raad van State.

Het wil mij voorkomen dat het niet in de eerste plaats de taak van den Raad van State zal zijn, die trouwens nog moet worden georganiseerd en slechts binnen onbepaalde tijd in functie zal kunnen treden, om die gevallen te onderscheiden en te berechten.

Wij hebben ons te wenden tot de gewone burgerlijke rechtbank, krachtens haar grondwettelijke bevoegdheid, en het is met dat doel dat het wetsvoorstel een verzet heeft voorzien ten gunste van diegenen die krachtens artikel 1, paragrafen 1 en 2 der besluitwet van 19 September 1945 werden getroffen.

Het wetsvoorstel werd door de Commissie goedgekeurd met 8 stemmen tegen 6 en 1 onthouding.

TIJDSCHRIFTEN

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — Jaargang 1947, afl. 4. — 25 Januari 1947. — Prof. Mr J. M. Van Bemmelen: De berechting van politieke en oorlogsmisdadigers in Denemarken (I). — Prof. Mr Dr G. van den Bergh: Staatsnoodrecht, Hooge Raad en Bijzondere Raad van Cassatie. — Opmerkingen en mededeelingen: Mr A. C. G. Van Proosdij: Gerechtigheid zal wederkeeren! — Mr W. G. Belinfante: Herstelprocesrecht. — Mr Romenij: De Bijzondere Rechtspleging. — Tijdschriften. — Berichten.

WEEKBLAD VOOR PRIVAATRECHT, NOTARIS-AMBT EN REGISTRATIE. — 25 Januari 1947. — 78ste jaargang, nr 3966. — Prof. Mr J. Eggens: De Natuurlijke Verbintenis en het Erfrecht. — Mr J. G. Buddingh De Vooght: De waarborgen van den octrooihouder ingeval van intrekking en onteigening van octrooiën en verleening van gedwongen licenties. — Tijdschriften. — Berichten en Mededeelingen. — Broederschap der Candidaat-Notarissen. — Benoemingen, Overlijden, enz.

Idem. 1 Februari 1947. — 78ste jaargang, n° 3967. — Prof. Mr J. Eggens: De Natuurlijke Verbintenis en het Erfrecht (II). — Mr J. G. Buddingh De Vooght: De waarborgen van den octrooihouder ingeval van intrekking en onteigening van octrooiën en verleenen van gedwongen licenties. — Boekaankondiging. — Tijdschriften. — Rechtsvragen. — Berichten en Mededeelingen. — Broederschap der Candidaat-Notarissen. — Benoemingen, Overlijden.

JOURNAL DES TRIBUNAUX. — 62e jaargang. — 26 Januari 1947. — George Van Hecke: Le transfert de propriété des choses de genre. — Jean Eeckhout: Robert Bibauw. — Jurisprudence. — Tribunaux Militaires. — Chronique de Jurisprudence. — La Chronique Judiciaire. — Bibliographie.

Idem. — 2 Februari 1947. — Eloge de l'Équité. — Jurisprudence. — Tribunaux Militaires. — La Chronique Judiciaire. — Bibliographie.

RECUEIL GENERAL DE L'ENREGISTREMENT. — Décembre 1946. — Timbre. — Taxe de facture. — Bibliographie.

REPERTOIRE FISCAL. — November-December 1946. — Législation. — Impôts spéciaux. — Impôts directs. — Documents et références. — Rubrique bibliographie. — Tables.

JOURNAL DES JUGES DE PAIX. — 55e jaargang. — Nov.-Dec. 1946. — Union des Juges de Paix. — Chronique des Justices de Paix. — Table des Matières. — Jurisprudence.